VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 67
THỨ TƯ
31.7.2024 (26.6 Giáp Thìn)
Số 92 (4069)
www.baovanhoa.vn
Email: baovanhoa@fpt.vn

Kiên quyết xử lý các hành vi tham nhũng, tiêu cực trong thi hành pháp luật

[3]

Du lịch đường sông bị "tắc", vì sao?

(VH). Việt Nam có hệ thống sông ngòi dày đặc với khoảng 3.450 sông, suối có chiều dài từ 10 km trở lên. Các sông lớn ở nhiều địa phương đều chứa đựng những tiềm năng, tài nguyên quý giá để phát triển du lịch đường thủy. Thế nhưng, cảnh những thương cảng sầm uất, "trên bến dưới thuyền" ngày nay đã lùi vào dĩ vãng, rất khó để tìm thấy. Vì thế, một vấn đề đang đặt ra hiện nay là vì sao du lịch đường sông đang bị "tắc"?

[6+7]

Đến nay ở Hà Nội có duy nhất Cảng du lịch Bát Tràng (Gia Lâm) để phục vụ đón khách du lịch đường sông, nhưng chưa thể đưa vào sử dụng, vì thế phải dùng bến cầu tạm
Ảnh: N.TRUNG

Thách thức trong xây dựng hệ giá trị văn hóa, hệ giá trị quốc gia

[8]

Gắn kết trái tim, để Trường Sa không xa

[11]

Chuyện về dòng họ tiền hiền hiếu học

[13]

VĂN HÓA & **SUY NGẪM**

Sướng, khổ với "vật bất ly thân"

● MINH TUỆ

Tùy theo thời kỳ và tính chất sinh hoạt mà con người có những "vật bất ly thân", tức những vật không thể rời con người. Chẳng hạn xưa kia nhiều hùm beo và giặc cướp thì "vật bất ly thân" của đồng bào miền núi là dáo mác, tên nỏ mà đi lên rẫy, đi thăm chơi, đi lễ hội cũng mang theo. Với những người phụ nữ ăn trầu, đi đâu cũng giắt theo cái đãy. Với những người nghiện thuốc lào thì đi đâu cũng vác kè kè cái "nòng đại bác" chuyên kêu rọt rọt và nhả khói.

(Xem tiếp trang 2)

Xây dựng Bia chứng tích tưởng niệm 98 người tử nạn tại cống Hiệp Hòa

[3]

VỀ "DIỆN MẠO" MỚI SAU TRÙNG TU CỦA DI TÍCH CHÙA CẦU:

"Không làm giả" vì sẽ dẫn đến làm sai lệch yếu tố gốc

[5]

Đình cổ gần 200 năm tuổi ở Thanh Hóa đang chờ... sập?

[9]

Đơn giản hóa thủ tục xuất nhập khẩu văn hóa phẩm không nhằm mục đích kinh doanh

Bộ VHTTDL đang dự thảo Nghị định sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 32/2012/NĐ-CP của Chính phủ về quản lý xuất khẩu, nhập khẩu văn hóa phẩm không nhằm mục đích kinh doanh, đã được sửa đổi, bổ sung bởi Nghị định số 22/2022/NĐ-CP của Chính phủ và đã bị bãi bỏ một phần bởi Nghị định số 131/2022/NĐ-CP của Chính phủ quy định chi tiết một số điều của Luật Điện ảnh.

Bộ VHTTDL cho biết, thực tiễn thi hành Nghị định số 32/2012/NĐ-CP có những vấn đề bất cập liên quan đến thủ tục hành chính như chưa có quy định về giải thích thuật ngữ "văn hóa phẩm" đã bị bãi bỏ, dẫn đến trên thực tế không thể xác định rõ đối tượng của thủ tục hành chính xuất, nhập khẩu văn hóa phẩm được áp dụng cụ thể cho những loại văn hóa phẩm nào theo hướng cắt giảm thủ tục hành chính... Để giải quyết những bất cập nêu trên, Bộ VHTTDL chủ trì xây dựng Nghị định của Chính phủ sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 32/2012/NĐ-CP. Nội dung dự thảo Nghị định tập trung vào các nội dung cơ bản: Sửa đổi, bổ sung một số quy định về thủ tục hành chính để không chồng chéo pháp luật về điện ảnh, theo đó dự kiến loại bỏ một số quy định tại Nghị định số 32/2012/NĐ-CP để phù hợp với Luật Điện ảnh năm 2022 và Nghị định số 131/2022/NĐ-CP quy định chi tiết một số điều của Luật Điện ảnh đã quy định về xuất khẩu, nhập khẩu phim.

Quy định một số nội dung nhằm cắt giảm, minh bạch hóa thủ tục hành chính về giám định xuất khẩu và cấp phép nhập khẩu văn hóa phẩm, bao gồm Quy định về giải thích thuật ngữ "văn hóa phẩm", trong đó bỏ quy định quản lý đối với xuất nhập khẩu văn hóa qua internet và qua các hình thức khác; Thực hiện phân cấp trong giải quyết thủ tục hành chính theo hướng giao Sở VHTTDL, Sở VHTT hoặc cơ quan có chuyên môn do Sở VHTTDL, Sở VHTT ủy quyền thực hiện giám định di vật, cổ vật; Bổ sung thời gian giám định văn hóa phẩm nhập khẩu; Thay thế thủ tục cấp phép nhập khẩu văn hóa phẩm bằng thủ tục Thông báo nhập khẩu văn hóa phẩm nhằm đơn giản thủ tục hành chính, riêng đối với di vật, cổ vật vẫn duy trì thủ tục cấp phép nhập khẩu như Nghị định số 32/2012/NĐ-CP, đồng thời bổ sung quy định phương thức nộp, tiếp nhận hồ sơ, trả kết quả thủ tục hành chính qua môi trường mạng...

L.S

Công an tỉnh Đồng Nai thông tin về vụ giết người bằng chất độc xyanua

Ngày 30.7, tại cuộc họp báo cung cấp thông tin tình hình kinh tế, xã hội 6 tháng đầu năm 2024 của UBND tỉnh Đồng Nai, đại tá Nguyễn Mạnh Toàn, Phó Giám đốc Công an tỉnh thông tin tiến độ điều tra một số vụ án nghiêm trọng trên địa bàn. Đại tá Nguyễn Mạnh Toàn cho biết, liên quan đến vụ giết người bằng chất độc xyanua xảy ra tại huyện Nhơn Trạch, cơ quan điều tra xác định, xyanua được đối tượng Nguyễn Thị Hồng Bích (38 tuổi, ngụ xã Vĩnh Thanh, huyện Nhơn Trạch) đặt mua trên mạng từ năm 2022, sau đó mang về phòng ngủ cất giữ.

Theo điều tra của cơ quan Công an, Bích hằng ngày sống cùng gia đình anh ruột và chị dâu tại địa chỉ tổ 4, ấp Sơn Hà, xã Vĩnh Thanh. Trong quá trình sinh sống giữa Bích và chị dâu có xảy ra mâu thuẫn nên Bích nảy sinh ý định đầu độc cháu N.H.B.T. (18 tuổi, là con của chị dâu sống cùng nhà) để trả thù. "Qua quá trình điều tra, xác minh, cơ quan điều tra xác định, Bích đã tìm mua chất độc này trên mạng xã hội từ năm 2022, sau đó mang về cất trong phòng ngủ của mình", đại tá Nguyễn Mạnh Toàn thông tin. Làm việc với cơ quan Công an, Nguyễn Thị Hồng Bích khai nhận, ngoài đầu độc cháu N.H.B.T, từ tháng 10.2023 đến tháng 6.2024, đối tượng dùng xyanua đầu độc 3 người thân khác trong gia đình là chồng và 2 cháu ruột. Cả 3 người này đã tử vong.

Công an tỉnh Đồng Nai nhận định, đây là vụ giết người đặc biệt nghiêm trọng. Cơ quan Cảnh sát điều tra, Công an tỉnh đã khởi tố, bắt tạm giam đối với Nguyễn Thị Hồng Bích để điều tra về hành vi giết người. Liên quan đến vụ lừa đảo hơn 171 tỉ đồng của bà Nguyễn Thị Giang Hương (thời điểm làm Chủ tịch UBND huyện Nhơn Trạch), đại tá Nguyễn Mạnh Toàn cho biết, đến nay đang được cơ quan chức năng tiếp tục mở rộng điều tra. Theo đó, căn cứ tài liệu, chứng cứ thu thập được, Cơ quan Cảnh sát điều tra, Công an tỉnh Đồng Nai xác định, nhóm người Việt Nam sống ở Campuchia dưới sự chủ mưu cầm đầu của người nước ngoài đã sử dụng 109 tài khoản ngân hàng để lừa đảo chiếm đoạt tiền của bà Nguyễn Thị Giang Hương.

P.V

Sướng, khổ...

(Tiếp theo trang 1)

Thế còn "vật bất ly thân" ngày nay là cái gì? Chính là điện thoại di động.

Điện thoại di động (mobilephone) là phát triển của điện thoại bàn hay điện thoại cố định (telephone). Telephone hay điện thoại nghĩa là nghe, nói từ xa. Trước khi có telephone hay điện thoại, con người ở xa muốn giao tiếp với nhau tốt thì phải… đến gặp nhau. Ác nỗi người ta có thể ở cách nhau không xa lắm còn gặp được nhau, ở xa muôn trùng thì không thể. Người ta dùng thư viết tay để trao đổi. Nhưng thư cũng có hạn chế của thư. Thư đi tin lại rất mất thời gian mà người ta cũng không thể nói hết những gì mình muốn nói.

Vậy nên khi có điện thoại ra đời, mọi người liền "Ok!" chào đón. Điện thoại phát triển với mức độ công nghệ ban đầu thô sơ, sau tiện ích, cao dần. Bấy giờ người nói người nghe đã thấy "sướng". Hỏi trong lịch sử đã có ai nói chuyện được với người ở xa tít mù khơi hay không? Quả là chuyện thần kỳ. Nhưng telephone đặt bàn cũng chưa phải vật bất ly thân, bởi người ta không thể bỏ nó vào túi mang theo được với cái máy to và dây dợ lằng ngoằng. Chỉ đến khi máy điện thoại di động ra đời, mang lưới sóng tỏa khắp thì nó mới trở thành "vật bất ly thân". Dần dần mỗi người, không phân biệt già trẻ gái trai đều có một chiếc điện thoại di động, có người đến hai ba cái. Ban đầu điện thoại chỉ để nghe và nói, sau có cả thứ điện thoại thông minh (smartphone) cho phép chụp ảnh, hiện hình, đăng hình, kết nối, chia sẻ, bình luận, thì sự "vật bất ly thân" càng sâu sắc. Người ta dù làm việc gì cũng không rời mắt khỏi nó, cả lúc ăn, lúc ngủ. Nó quá tiện ích.

Thế nhưng sự "bất ly thân" lại đẻ ra vấn đề mới. Lâu ngày gặp nhau, tôi gọi mời một anh bạn đi uống cà phê để thư giãn, tâm sự với nhau ít điều. Thế nhưng anh bạn lại cứ dán mắt vào cái điện thoại, bấm bấm lướt lướt, thi thoảng mới trả lời vài câu, tôi thấy chán và không muốn mời mọc gì nữa. Lại nghĩ rằng điện thoại thông minh ra đời là để kết nối con người dù ở rất xa lại với nhau, mà khi con người đang ngồi đối diện nhau không trò chuyện, lại kết nối ở đẩu đâu, liệu có ý nghĩa gì? Một người cao tuổi nọ hay nhắc đến các con cháu của ông ở xa, ông nhớ và muốn con cháu về thăm chơi. Hè về, con cháu về chơi với ông bà. Người hàng xóm bảo: Các cháu về vui quá nhỉ. Không ngờ ông buồn buồn trả lời: Đời sống vật chất thì đi lên mà đời sống tinh thần thì đi xuống hay sao ý! Sao ra nông nổi vậy? Ông mới tâm sự rằng mấy đứa cháu về mỗi đứa cầm một chiếc điện thoại, lúc ăn, lúc ngủ, lúc ngồi chơi, ông bà nói gì, hỏi gì cũng chỉ đáp một câu gọn lỏn rồi lại dán mắt vào điện thoại. Chán thật! "Vật bất ly thân" vô hình trung trở thành trở ngại cho tình cảm gia đình.

Dùng điện thoại thuộc về sinh hoạt cá nhân, khó mà bắt người ta phải theo một quy tắc gì. Nhưng rõ ràng sự thái quá với nó đã phát sinh vấn đề vô cùng quan trọng, đó là tình cảm gia đình, văn hóa gia đình, mối dây gắn kết gia đình. Bây giờ là lúc không phải mơ ước có được chiếc điện thoại thông minh nữa rồi, mà là lúc mong chiếc điện thoại kia bớt bớt "bất ly thân" để người ta còn nhờ, để cho cuộc sống có được những điều giản dị tự nhiên như nó vốn có. ■

Tháng 10.2024 sẽ diễn ra lễ hội Phở Việt Nam tại Hàn Quốc

Lễ hội Phở Việt Nam năm 2024 sẽ diễn ra tại Hàn Quốc vào ngày 5-6.10. Đây là sự kiện quan trọng góp phần thúc đẩy quảng bá văn hóa ẩm thực Việt Nam đến với người Hàn Quốc nói riêng và cộng đồng quốc tế tại Hàn Quốc nói chung. Ông Lê Thế Chữ, Tổng Biên tập Báo *Tuổi Trẻ* cho biết, sau 7 năm tổ chức, "Ngày của Phở" ngày càng mang tầm vóc lớn hơn, quy mô năm sau luôn lớn hơn năm trước. Năm ngoái, khi lần đầu xuất ngoại đến Nhật Bản, ban tổ chức hết sức lo lắng, tuy nhiên sự kiện đã khá thành công khi góp phần quảng bá phở Việt Nam đến Nhật Bản. Năm nay, để tiếp tục quảng bá văn hóa ẩm thực Việt Nam thông qua món phở, ban tổ chức đã chọn Hàn Quốc là điểm đến thứ hai.

Ông Nguyễn Đình Dũng, Tham tán Đại sứ quán Việt Nam tại Hàn Quốc cho biết, đây là sự kiện rất ý nghĩa, quan trọng để quảng bá văn hóa Việt Nam, đặc biệt là văn hóa ẩm thực đối với người Hàn Quốc và người Việt Nam tại Hàn Quốc. Tại Hàn Quốc hiện có khoảng 300.000 người Việt Nam đang sinh sống, ngoài ra số lượng người Hàn Quốc hiểu về Việt Nam cũng rất nhiều, nhiều người có tình cảm với Việt Nam. Hàn Quốc cũng có nhiều nhà hàng phở Việt, tuy nhiên đây là những hoạt động mang tính riêng lẻ. Vì vậy, Lễ hội Phở (Vietnam Phở Festival) lần này là một sự kiện quan trọng, đóng góp vô cùng ý nghĩa trong việc thúc đẩy quảng bá văn hóa Việt Nam với người Hàn Quốc cũng như cộng đồng quốc tế tại Hàn Quốc.

Theo đó, lễ hội Phở Việt Nam sẽ diễn ra tại công viên Yeouido ở Seoul, Hàn Quốc vào ngày 5 và 6.10.

V.D

Bộ NN&PTNT lệnh đóng một cửa xả đáy hồ thủy điện Hòa Bình

Ngày 30.7, Bộ trưởng Bộ NN&PTNT ban hành Công điện số 5432/CĐ-BNN-ĐĐ gửi Giám đốc Công ty Thủy điện Hòa Bình về việc đóng một cửa xả đáy hồ thủy điện Hòa Bình.

Theo đó, hồi 8h ngày 30.7, mực nước thượng lưu hồ Hòa Bình ở cao trình 102,17m, lưu lượng đến hồ 3.688m3/s, lưu lượng xả 5.437m3/s. Thực hiện quy trình vận hành liên hồ chứa trên lưu vực sông Hồng tại Quyết định số 740/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ; Nghị quyết số 102/NQ-CP của Chính phủ về việc bảo đảm công tác chỉ đạo, điều hành phòng, chống thiên tai trong thời gian kiện toàn cơ quan chỉ đạo, chỉ huy phòng thủ dân sự các cấp, đồng thời đảm bảo công tác chỉ đạo, điều hành phòng, chống thiên tai trong thời gian kiện toàn cơ quan chỉ đạo, chỉ huy phòng thủ dân sự các cấp; Bộ trưởng Bộ NN&PTNT lệnh Giám đốc Công ty Thủy điện Hòa Bình đóng một cửa xả đáy hồ thủy điện Hòa Bình vào hồi 11h ngày 30.7.

Công ty Thủy điện Hòa Bình tổ chức theo dõi chặt chẽ diễn biến mưa lũ, an toàn công trình, lưu lượng đến hồ, mực nước thượng, hạ lưu hồ chứa, kịp thời báo cáo về Bộ NN&PTNT (qua Cục Quản lý đê điều và Phòng, chống thiên tai) và các cơ quan liên quan theo quy định.

V.D

Kiên quyết xử lý các hành vi tham nhũng, tiêu cực trong thi hành pháp luật

Kết luận Hội nghị trực tuyến toàn quốc quán triệt, triển khai thi hành một số Luật, Nghị quyết của Quốc hội khóa XV do Chính phủ và Ủy ban Thường vụ Quốc hội phối hợp tổ chức vào sáng 30.7, Thủ tướng Phạm Minh Chính yêu cầu các Bộ, ngành, địa phương triển khai thực thi bám sát phương châm "5 đẩy mạnh" để pháp luật thực sự đi vào cuộc sống, tạo khuôn khổ pháp lý, tháo gỡ điểm nghẽn, khơi thông nguồn lực cho phát triển.

Thủ tướng Phạm Minh Chính phát biểu kết luận tại Hội nghị Ảnh: NHẬT BẮC

Thủ tướng cho biết, xây dựng và hoàn thiện thể chế là một trong ba đột phá chiến lược, chủ trương lớn của Đảng nhằm xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa; nền dân chủ xã hội chủ nghĩa; phát huy khối đại đoàn kết toàn dân tộc; lấy người dân, doanh nghiệp là trung tâm, chủ thể trong xây dựng, hoàn thiện thể chế, pháp luật. Đại hội XIII của Đảng nhấn mạnh định hướng tiếp tục đổi mới mạnh mẽ tư duy, xây dựng, hoàn thiện đồng bộ thể chế phát triển bền vững về kinh tế, chính trị, văn hóa, xã hội, môi trường..., tháo gỡ kịp thời khó khăn, vướng mắc; khơi dậy mọi tiềm năng và nguồn lực, tạo động lực mới cho phát triển nhanh, bền vững.

Thể chế phù hợp sẽ tạo động lực phát triển, nếu không phù hợp sẽ kìm hãm sự phát triển; thể chế phải đi trước mở đường cho đột phá phát triển, phát huy tối đa tiềm năng, sức sáng tạo, đáp ứng tốt nhu cầu đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế, Thủ tướng chỉ rõ. Trên tinh thần đó, Thủ tướng khái quát "5 tạo lập" của thể chế đối với sự phát triển nhanh và bền vững của đất nước. Đó là: Tạo lập cơ sở pháp lý để kiến tạo, phát triển năng lực các chủ thể, phát huy đúng vai trò của từng chủ thể; tạo lập cơ chế, chính sách huy động và phân bổ mọi nguồn lực; điều tiết hài hòa lợi ích phát triển giữa các chủ thể…; tạo lập "sân chơi" lành mạnh, bình đẳng, minh bạch, phù hợp, hiệu quả, điều tiết lợi ích hài hòa đối với các chủ thể trong từng lĩnh vực; tạo lập khung khổ pháp lý phù hợp để hội nhập quốc tế có hiệu quả cao, bảo đảm lợi ích quốc gia, dân tộc; tạo lập cơ chế vận hành, kiểm soát có hiệu quả, khắc phục, phòng ngừa rủi ro, tiêu cực...

Thủ tướng yêu cầu, thời gian tới cần tiếp tục quán triệt sâu sắc chủ trương, đường lối của Đảng được đề ra tại Văn kiện Đại hội XIII, các nghị quyết, kết luận của Trung ương, nhất là Nghị quyết số 27-NQ/TW về tiếp tục xây dựng và hoàn thiện Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam trong giai đoạn mới, Quy định số 178-QĐ/TW của Bộ Chính trị về kiểm soát quyền lực, phòng, chống tham nhũng, tiêu cực trong công tác xây dựng pháp luật; gắn kết chặt chẽ giữa xây dựng với tổ chức thi hành pháp luật, hoàn thiện cơ chế tổ chức thực hiện pháp luật nghiêm minh, nhất quán, bảo đảm thượng tôn Hiến pháp và pháp luật, đáp ứng yêu cầu phát triển đất nước nhanh và bền vững.

Thủ tướng chỉ đạo bám sát những yêu cầu, nhiệm vụ cụ thể về triển khai đối với từng luật, nghị quyết được thông qua; khẩn trương trình Thủ tướng Chính phủ ban hành các Kế hoạch triển khai thi hành luật, nghị quyết của Quốc hội; bố trí nguồn lực, chuẩn bị các điều kiện đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ; tuân thủ nghiêm Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật, khẩn trương xây dựng, ban hành, trình ban hành 121 văn bản quy định chi tiết các luật, nghị quyết được thông qua tại Kỳ họp thứ 7 để kịp thời có hiệu lực cùng với luật, nghị quyết. "Các chính sách, quy định mới có hiệu lực sớm hơn so với hiệu lực chung của luật; quy định chi tiết, hướng dẫn triển khai đối với các nội dung chuyển tiếp nhằm tạo cơ sở cho việc thực hiện thông suốt, thống nhất, tránh tạo khoảng trống pháp lý", Thủ tướng lưu ý.

Người đứng đầu Chính phủ yêu cầu tăng cường quán triệt, phổ biến, giới thiệu chính sách, nội dung của luật, nghị quyết và văn bản quy định chi tiết, hướng dẫn thi hành để cơ quan, tổ chức, người dân, doanh nghiệp hiểu đúng, đầy đủ. Đồng thời siết chặt kỷ luật, kỷ cương, đề cao trách nhiệm của người đứng đầu, phát huy tính chủ động của đội ngũ công chức, gắn với tăng cường giám sát, kiểm tra nhằm phòng ngừa, phát hiện, ngăn chặn kịp thời và kiên quyết xử lý các hành vi tham nhũng, tiêu cực trong thi hành pháp luật; khắc phục tình trạng đùn đẩy, né tránh, thiếu trách nhiệm trong một bộ phận cán bộ, công chức...

P.V (tổng hợp)

Lễ phát động chung tay phòng, chống mua bán người

Hôm qua 30.7, tại Lào Cai, Bộ Công an, Trung ương Hội LHPN Việt Nam, UBND tỉnh Lào Cai tổ chức Lễ phát động chung tay phòng, chống mua bán người hưởng ứng "Ngày thế giới phòng, chống mua bán người" và "Ngày toàn dân phòng, chống mua bán người 30.7" với chủ đề "Không trẻ em nào bị bỏ lại phía sau trong cuộc chiến phòng, chống mua bán người". Phó Thủ tướng Trần Lưu Quang dự buổi lễ cùng lãnh đạo các Bộ, ban, ngành của Trung ương, địa phương, tổ chức quốc tế.

Phát biểu tại buổi lễ, Phó Thủ tướng Trần Lưu Quang cho rằng, tình hình tội phạm mua bán người trên thế giới và tại Việt Nam sẽ tiếp tục diễn biến phức tạp, có xu hướng gia tăng. Sự phát triển mạnh mẽ của internet, mạng xã hội mang lại nhiều tiện ích nhưng cũng là phương tiện để tội phạm mua bán người lợi dụng lừa gạt, dụ dỗ, nhất là với trẻ em và người dưới 16 tuổi. Do vậy, các Bộ, ngành, địa phương xác định công tác phòng, chống tội phạm mua bán người là nhiệm vụ trọng tâm, xuyên suốt, kiên trì, cần thực hiện mọi nơi, mọi lúc. Việc này cần được lồng ghép vào chương trình phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội, chăm sóc, giáo dục và bảo vệ trẻ em, giải quyết tốt những vấn đề an sinh xã hội, an dân như hỗ trợ việc làm, nâng cao thu nhập, xóa đói giảm nghèo, thực hiện chính sách ở vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi, giáo dục, sức khỏe, phát triển thể chất, tinh thần cho trẻ em...

Bên cạnh đó cần tiếp tục phát huy vai trò của tổ chức quần chúng (bảo vệ dân phố, dân phòng, bảo vệ cơ quan, doanh nghiệp, trường học, lực lượng xung kích) để bảo đảm an ninh trật tự, bảo vệ phụ nữ, trẻ em, nhất là ở nơi khó khăn, vùng sâu, vùng xa. Phó Thủ tướng yêu cầu các cơ quan báo chí, truyền thông tăng cường, thông tin tuyên truyền về chính sách, pháp luật và phương thức, thủ đoạn hoạt động của tội phạm mua bán người... Mỗi người dân cần tự giác, tích cực tham gia phòng ngừa, đấu tranh, tố giác tội phạm mua bán người; tuyên truyền cho người thân, gia đình, hàng xóm, láng giềng về các thủ đoạn của tội phạm mua bán người...

B.H

Xây dựng Bia chứng tích tưởng niệm 98 người tử nạn tại cống Hiệp Hòa

Việc xây dựng Bia chứng tích cống Hiệp Hòa, Đô Lương (Nghệ An) là việc làm cần thiết để tưởng nhớ công ơn của những người đã tử nạn trong quá trình xây dựng, đáp ứng nguyện vọng của thân nhân những người tử nạn, thể hiện đạo lý "uống nước nhớ nguồn" của dân tộc ta. Sự cố xảy ra tại cống Hiệp Hòa vào ngày 8.1.1978 khiến 98 người tử nạn, 132 người bị thương.

Ban Thường vụ Tỉnh ủy Nghệ An vừa thông qua chủ trương xây dựng bia tưởng niệm các nạn nhân với tổng mức đầu tư 5 tỉ đồng trong cuộc họp thường kỳ tháng 7.2024. Cụ thể, quy mô đầu tư Bia chứng tích gồm: Bia, bậc cấp và sân đặt bia với diện tích khoảng 300m2. Bậc thang và lối cho người khuyết tật lên xuống bia, diện tích khoảng 188m2. Bến thả hoa đăng và bậc thang lên xuống bến diện tích khoảng 142m2 cùng các hạng mục hạ tầng kỹ thuật và phụ trợ như san nền, kè đá, sân, đường nội bộ, bãi đỗ xe, bồn hoa. Tổng mức đầu tư 5 tỉ đồng từ ngân sách tỉnh (nguồn tăng thu, tiết kiệm chi) và ngân sách Trung ương hỗ trợ bổ sung có mục tiêu hằng năm. Địa điểm xây dựng tại xóm Hiệp Hòa (mới), xã Hòa Sơn, huyện Đô Lương. Dự án thực hiện tối đa không quá 2 năm kể từ ngày khởi công.

Cống Hiệp Hòa khởi công năm 1934 và đưa vào sử dụng một năm sau đó. Công trình thủy lợi này có nhiệm vụ dẫn nước từ sông Lam tưới tiêu cho các huyện Đô Lương, Diễn Châu, Yên Thành và Quỳnh Lưu (Nghệ An). Năm 1977, tỉnh Nghệ An huy động 21.000 người dân thuộc 7 huyện cùng sự hỗ trợ của Sư đoàn 337, Quân khu 4 tổ chức mở rộng, nâng cấp công trình đại thủy nông này. Khi công trình gần hoàn thành thì vào trưa 3.1.1978, hàng nghìn khối đất đá hai bên vách dựng đứng sập xuống lòng kênh khiến hàng trăm người bị vùi lấp, bị thương và tử nạn... Năm 1979, UBND tỉnh Nghệ Tĩnh truy tặng Bằng Ghi công đối với 98 người tử nạn tại cống Hiệp Hòa, đồng thời thực hiện các chính sách trợ cấp xã hội đối với thân nhân người tử nạn.

Hiện tại nơi đây chỉ có một chiếc miếu nhỏ để hương khói vào ngày Rằm, mùng Một. Trong nhiều năm qua, các cơ quan chức năng, chính quyền huyện Đô Lương và thân nhân những người tử nạn đều mong muốn sớm có một công trình ghi nhớ đối với 98 người thiệt mạng khi nâng cấp công trình thủy lợi này.

PHẠM TƯỚC

Mong có nhà tang lễ để "việc tang được văn minh"

Bài, ảnh: MAI THỤC LINH

TP Vinh là trung tâm kinh tế, văn hóa vùng Bắc Trung Bộ với dân số khá lớn. Cùng với đó là tốc độ đô thị hóa cao kéo theo hàng loạt khu đô thị, chung cư ra đời, nơi hàng chục ngàn người sinh sống. Thế nhưng ở thành phố thuộc tỉnh Nghệ An này vẫn chưa có nhà tang lễ (NTL), nên việc tang theo nếp sống văn minh còn nhiều bất cập, ảnh hưởng môi trường sống xung quanh.

Được công nhận đạt tiêu chí đô thị loại I vào năm 2008 và đã được Chính phủ quy hoạch để trở thành trung tâm kinh tế, văn hóa của vùng Bắc Trung Bộ, TP Vinh có dân số khoảng 500.000 người, với hiện có 86 tòa nhà chung cư, khoảng 14.898 căn hộ.

Thế nhưng, TP Vinh mới chỉ có hai NTL ở Bệnh viện Hữu nghị Đa khoa Nghệ An và Trung tâm Pháp y tỉnh Nghệ An. Tuy nhiên, hai NTL này chỉ đáp ứng cho những bệnh nhân điều trị không may bị qua đời và phục vụ việc khám nghiệm tử thi của cơ quan công an. Chính vì việc không có NTL chung dành cho cư dân thành phố Vinh nên vấn đề tang lễ cho người qua đời hiện nay còn rất nhiều bất cập, khó khăn. Khi cần phải lo hậu sự cho người đã khuất, mọi việc diễn ra hoàn toàn tự phát, tùy thuộc vào điều kiện và hoàn cảnh của gia chủ. Do tự phát nên ảnh hưởng không nhỏ đến trật tự văn minh đô thị. Chưa kể đến vấn đề dịch tễ trong cộng đồng dân cư.

Anh Nguyễn Văn Hưng, hiện cư trú tại khu chung cư Golden City (xã Nghi Phú, TP Vinh) chia sẻ: "Bố mẹ tôi tuổi đã cao, sức yếu hiện đang sống cùng chúng tôi. Nếu sau này ông hay bà qua đời thì không biết làm tang lễ như thế nào đây. Chắc chắn không thể tổ chức tang lễ tại nơi mình đang ở được, vì sẽ ảnh hưởng đến cộng đồng dân cư nơi đây". Điều lo lắng của anh Hưng hoàn toàn có cơ sở, bởi tại quần thể khu chung cư Golden City có 4 tòa nhà, mỗi tòa đều có phòng sinh hoạt cộng đồng chung ở tầng 16, nhưng phòng sinh hoạt này chủ yếu dành để hội họp, không thể tổ chức được đám tang vì nó còn liên quan đến công tác phòng, chống cháy nổ. Chính vì vậy, đương nhiên không ai có thể tổ chức tang lễ tại căn hộ của mình khi không may có người qua đời.

Không chỉ những cư dân sống ở các khu chung cư, nhà cao tầng mới lo lắng, mà những gia đình sống ở "mặt đất" cũng có nhiều nỗi niềm trong vấn đề tang lễ. Bà Phan Hải Yến (trú tại phường Bến, TP Vinh) cho biết, "sợ nhất là khi trong khu phố có tang lễ. Gia đình tôi phải di cư khỏi nhà, mọi thứ đảo lộn...". Vì chưa có NTL tập trung nên tang lễ thường được tang chủ tổ chức tại nhà. Họ dựng rạp, chiếm lòng, lề đường và vỉa hè dẫn đến tiềm ẩn nguy cơ mất an toàn và an ninh trật tự. Bên cạnh đó người chết có nhiều nguyên nhân khác nhau. Không ít người mắc các bệnh truyền nhiễm rồi qua đời dẫn đến dịch bệnh có thể phát tán, lây lan ra môi trường. Không những thế, người dân xung quanh còn bị bắt buộc nghe nhạc tang quá khung giờ và âm lượng quá mức cho phép. Điều này gây ảnh hưởng không nhỏ đến đời sống và văn minh đô thị. Chúng tôi đã từng chứng kiến cùng một đường phố, nhà bên này tổ chức đám cưới, nhà bên kia tổ chức lễ tang. Nhà có đám tang đang tấu bài "Lòng mẹ" nỉ non, thì nhà tổ chức đám cưới lại vang lên bài hát "Hạnh phúc trăm năm"... Còn các hộ dân trong khu phố như bị "tra tấn" cùng lúc cả hai loại nhạc. Những thực cảnh trên, đều bắt nguồn từ việc không có "Nhà tang lễ cho cư dân thành phố Vinh".

Bên cạnh đó có một câu chuyện có thật, dở khóc dở cười được ông Nguyễn Ngọc Báu (trú tại phường Vinh Tân, TP Vinh) kể lại về hoàn cảnh "tréo ngoe" vừa xảy ra mới đây, mà ông là "nạn nhân". Trong một lần vừa phải "đóng vai" đi viếng đám tang, vừa đi mừng đám cưới cùng lúc trong cùng một khu phố. Hôm đó, sau khi rời khỏi đám tang, ông cởi bỏ áo đen bên ngoài để lộ chiếc áo thun hoa đã mặc sẵn để vào mừng đám cưới. Vì thế khuôn mặt ông cũng phải biến tấu từ bi lụy nhanh chóng chuyển sang vui vẻ để phù hợp với gia cảnh tân hôn. Thế nhưng, dù đã chuẩn bị kỹ, ông vẫn bị nhầm lẫn giữa phong bì viếng đám ma, sang mừng đám cưới... "Lúc đó tôi như thất thần, không biết làm sao được cả vì đã gửi, để phong bì mất rồi. Thực sự tôi ngượng chín mặt, không biết chỗ nào mà chui xuống cả", ông Báu nói.

Nhà tang lễ Bệnh viện Hữu nghị Đa khoa Nghệ An chỉ đáp ứng cho các bệnh nhân điều trị bị qua đời và việc khám nghiệm tử thi của cơ quan công an

Trước nhu cầu không thể thiếu của người dân cũng như đáp ứng tiêu chí cho sự phát triển đô thị là cần thiết phải có "Nhà tang lễ" thì sự nhìn nhận đánh giá của thành phố Vinh như thế nào đối về vấn đề này? Chúng tôi được một cán bộ Phòng Quy hoạch - Kiến trúc và Phát triển đô thị (Sở Xây dựng Nghệ An) cho biết: "Đến thời điểm này, Sở Xây dựng chưa tiếp nhận văn bản đề nghị hay đề xuất, xin ý kiến lựa chọn địa điểm quy hoạch, xây dựng nhà tang lễ tập trung từ UBND TP Vinh". Trong khi đó, cán bộ ở Phòng Quản lý Đô thị TP Vinh thừa nhận: "Từ trước tới nay chúng tôi chưa có văn bản xin ý kiến với Sở Xây dựng Nghệ An, cũng như quy hoạch xây dựng nhà tang lễ. Việc xây dựng nhà tang lễ thành phố là việc rất cần thiết, tuy nhiên để làm được việc này chúng tôi phải căn cứ bản quy hoạch chung của Thủ tướng Chính phủ về quy hoạch thành phố Vinh…". Rõ ràng, những nhà quản lý đô thị tại thành phố Vinh không, hoặc chưa nghĩ đến "Nhà tang lễ".

Đã đến lúc chính quyền các cấp, cơ quan chức năng của tỉnh Nghệ An nói chung, TP Vinh nói riêng cần phải chú trọng đến việc tang lễ trong đô thị. Nếu nhìn nhận ra điều này, chắc chắn sẽ đảm bảo được sự phát triển đô thị với việc đáp ứng được các tiêu chí về việc ma chay được diễn ra văn minh, đảm bảo môi trường. ■

Hàng không miễn cước vắc xin cho Chương trình Tiêm chủng mở rộng Quốc gia

Hãng hàng không Quốc gia (Vietnam Airlines) tiếp tục đồng hành cùng Viện Vệ sinh dịch tễ Trung ương trong Chương trình Tiêm chủng mở rộng Quốc gia năm 2024 và sẽ vận chuyển miễn cước 30 tấn vắc xin của chương trình từ nay đến cuối năm.

Từ đầu năm đến nay, Hãng hàng không Quốc gia đã vận chuyển miễn cước 27 tấn vắc xin, đóng góp tích cực trong việc cung ứng vắc xin nhanh chóng, kịp thời, an toàn đến các tỉnh miền Nam, miền Trung và Tây Nguyên. Bên cạnh vận chuyển vắc xin, hãng đã đồng hành cùng Viện Huyết học - Truyền máu Trung ương trong các hoạt động vận chuyển chế phẩm máu. Từ 2023 đến nay, hãng đã hỗ trợ vận chuyển điều tiết hơn 22 tấn đơn vị máu giữa các tỉnh, thành phố. Điều này không chỉ hỗ trợ đắc lực cho việc đảm bảo nguồn máu điều trị bệnh nhân trên cả nước, mà còn giúp giảm bớt gánh nặng cho Viện Huyết học - Truyền máu Trung ương, góp phần tích cực vào công tác cứu chữa cho bệnh nhân cần truyền máu khẩn cấp.

Ông Đặng Anh Tuấn, Phó Tổng giám đốc Hãng hàng không Quốc gia cho biết: "Với thế mạnh về đội máy bay, mạng đường bay và năng lực hậu cần toàn diện, hãng luôn là đôi cánh vận chuyển đáng tin cậy của các cơ quan, tổ chức y tế. Thông qua việc hỗ trợ vận chuyển vắc xin và chế phẩm máu, hãng tự hào đã đóng góp vào công tác chăm sóc sức khỏe nhân dân và giảm thiểu nguy cơ lây nhiễm dịch bệnh. Đây cũng là một trong những hoạt động quan trọng khẳng định cam kết trách nhiệm xã hội và mang lại giá trị tốt đẹp cho cộng đồng của hãng".

Hỗ trợ vận chuyển y tế là hoạt động thường xuyên của Hãng hàng không Quốc gia. Hãng đã tích cực phối hợp với các cơ quan y tế trong, ngoài nước thực hiện nhiều hoạt động như: Vận chuyển mô tạng mang lại sự sống cho bệnh nhân, hỗ trợ phẫu thuật mang lại nụ cười cho trẻ em không may bị dị tật; kết nối đào tạo nâng cao chuyên môn nghiệp vụ cho y, bác sĩ Việt Nam…

B.N

VỀ "DIỆN MẠO" MỚI SAU TRÙNG TU CỦA DI TÍCH CHÙA CẦU:

"Không làm giả" vì sẽ dẫn đến làm sai lệch yếu tố gốc

● KHÁNH CHI

Trước những tranh cãi nhiều chiều về "diện mạo" mới của di tích chùa Cầu sau trùng tu, đặc biệt là luồng ý kiến cho rằng "màu sơn quá mới", "quá sáng" khiến di tích này trở nên "lạ lẫm", Trung tâm Quản lý Bảo tồn Di sản văn hóa Hội An (Trung tâm), đơn vị được giao chủ trì thực hiện dự án này đã có những phản hồi chính thức.

Theo Trung tâm, việc tu bổ di tích chùa Cầu được thực hiện trên tinh thần như một cuộc "giải phẫu, chữa bệnh" nên mọi hoạt động đều cẩn trọng, tỉ mỉ, bài bản, khoa học từ khâu chuẩn bị dự án đến các giải pháp tổ chức và kỹ thuật thi công tu bổ di tích. Việc thu thập, nghiên cứu thông tin, tư liệu; thám sát địa tầng, phân tích dấu vết kiến trúc qua các thời kỳ; tham vấn chuyên gia, nhà nghiên cứu, nghệ nhân đối với những vấn đề phát hiện mới, vướng mắc nảy sinh… luôn được chú trọng thực hiện thường xuyên, liên tục trong suốt quá trình thi công tu bổ.

Di tích chùa Cầu nhìn từ trên cao sau khi được trùng tu

> *Tôi khẳng định rằng, đội ngũ trùng tu chùa Cầu đã thực hiện bài bản, khoa học, nghiêm túc và kết quả trùng tu là tốt đẹp, trả lại cho Hội An một chùa Cầu đúng diện mạo, hình hài bản thể nhưng vững chãi hơn, kiên cố hơn…*
>
> *Những màu sắc có vẻ mới của chùa Cầu sau khi trùng tu sẽ "trầm lại" chỉ sau vài mùa mưa nắng. Điều quan trọng là những giá trị cốt lõi của chùa Cầu về lịch sử, văn hóa, nghệ thuật cùng các giá trị tình cảm và giá trị sử dụng lâu dài vẫn tồn tại với cộng đồng, quốc gia và nhân loại, không mất đi đâu cả.*
>
> **(Nhà nghiên cứu TRẦN ĐỨC ANH SƠN)**

Tôn trọng nguyên tắc "không làm giả"

Với quan điểm và giải pháp tu bổ xuyên suốt dự án là giữ gìn sự nguyên vẹn của tổng thể hình thức kiến trúc và kết cấu, từng bộ phận, cấu kiện, hiện vật nguyên gốc, có giá trị lịch sử được trân quý gìn giữ ở mức tối đa, có thể.

Từ từng thanh đá, khối xây viên gạch ngói; từ cấu kiện gỗ hệ khung, dầm, sàn, rui mái đến từng chi tiết con ke, ván vách; từ con giống, đoạn bờ mái đến từng chi tiết hoa văn gốm, đĩa cổ… đều được xem xét, đánh giá một cách kỹ lưỡng, nghiên cứu bóc tách các thành phần hư hỏng, cố gắng giữ lại tối đa những thành phần còn tốt, sử dụng kỹ thuật thi công truyền thống kết hợp các loại vật liệu, hóa chất hiện đại để gia cố, gia cường sự chắc chắn để tận dụng lắp dựng lại. Điều này phản ánh một cách cụ thể, chân xác qua những số liệu thống kê như có gần 60% khối lượng gỗ, gần 30% số viên ngói, 80% số đĩa cổ, 20% cấu kiện đá nền, 35% số con giống trang trí bờ mái… được gìn giữ, tái định vị tại di tích sau khi tu bổ. Theo ông Phạm Phú Ngọc, Giám đốc Trung tâm, một vấn đề luôn nhận được sự quan tâm của những ai yêu mến di sản kiến trúc nói chung, di tích chùa Cầu nói riêng, đồng thời cũng là nỗi đắn đo, trăn trở của những người trực tiếp thực hiện dự án, đó là làm thế nào, sau lần đại trùng tu này, di tích vẫn giữ được nét cổ kính, vẻ đẹp nhuốm màu thời gian như chúng ta vẫn từng chiêm ngưỡng. Đây cũng là câu chuyện đang được dư luận quan tâm với nhiều ý kiến trái chiều về màu sắc của chùa Cầu sau trùng tu, trong đó có luồng ý kiến cho rằng quá mới, quá sáng khiến chùa Cầu lạ lẫm, "khập khiễng" với không gian phố cổ xung quanh.

Phản hồi về vấn đề này, ông Ngọc cho biết, màu sắc hoàn thiện sau tu bổ của chùa Cầu được quyết định giữ nguyên màu hiện trạng của tất cả cấu kiện gỗ, bao gồm cả những chi tiết chạm khắc trang trí, hoành phi, liễn đối, không sơn vẽ gì thêm; cấu kiện thay mới hoặc thành phần gia cố chỉ quét phủ chất bảo quản không màu. Tương tự phần thân mố, trụ cầu cũng hoàn toàn giữ nguyên không can thiệp về màu sắc. Riêng đối với phần tường và chi tiết trang trí trên mái cần phải được phục hồi, bởi hiện trạng gần như đã phai màu hoàn toàn, trong khi cấu trúc vật liệu của chúng đều được làm từ gạch ngói, vữa vôi phần lớn đã bị mục mủn, mất liên kết nên phải được thay thế hoặc gia cố chắp vá để tận dụng.

Chính vì vậy, việc phục hồi màu sắc cho tường và trang trí mái là cần thiết, bởi nếu giữ nguyên sắc thái của thành phần được giữ lại trong khi đã phải được gia cố chắp vá loang lổ cùng với những thành phần buộc phải thay mới cũng sẽ không đảm bảo thẩm mỹ, đặc biệt làm thiếu sự tôn nghiêm đối với một công trình tín ngưỡng như chùa Cầu, là chức năng quan trọng đã tồn tại hàng trăm năm, từ trước khi được xếp hạng di tích. "Cũng có ý kiến cho rằng, nên chọn tông màu, sắc thái sao cho gần nhất với hình ảnh trước khi tu bổ, hoặc làm cho chùa Cầu bớt "mới" đi. Tuy nhiên, điều này lại không phù hợp với quan điểm, nguyên tắc "không làm giả" mà dự án đã đề ra, đặc biệt dẫn đến lo ngại sẽ làm sai lệch yếu tố gốc, gây nhầm lẫn, ảnh hưởng đến kết quả của việc nghiên cứu về sau", ông Ngọc giải thích thêm. Thực tế màu sắc của hệ trang trí mái chùa Cầu được tu bổ, phục hồi dựa theo một số vị trí hiện tồn đang giữ màu sắc nguyên trạng, kết hợp với kết quả nghiên cứu, khảo sát các công trình tín ngưỡng truyền thống tương tự ở Hội An như đề xuất của nhiều chuyên gia qua các lần tham vấn, tọa đàm. Việc phục hồi màu sắc, dù thế nào cũng không thể tránh làm cho di tích có phần "mới", nhưng điều quan trọng hơn là đã giữ được tính nguyên gốc, đảm bảo tính nguyên tắc trong tu bổ di tích phù hợp với bản chất vốn có của di tích.

Du khách tham quan di tích chùa Cầu sau trùng tu

Để rồi theo thời gian, chùa Cầu lại trở về với nét cổ kính, trầm mặc như đã từng trải qua trong lịch sử sau những lần trùng tu, hay trong mỗi dịp cúng tế, lễ hội, Tết đến xuân về hằng năm.

Thực hiện đúng quy trình, nguyên tắc trùng tu

Được biết, tháng 7.1999, Hội nghị tư vấn trùng tu chùa Cầu đã được tổ chức với sự quan tâm của nhiều chuyên gia nghiên cứu và bảo tồn di sản kiến trúc trong nước. Trong hơn một thập niên tiếp theo, những nội dung liên quan đến việc tu bổ cứu nguy chùa Cầu liên tục được thảo luận, bàn bạc.

Tuy nhiên, xuất phát từ quan ngại sẽ làm chùa Cầu "mới đi và trẻ ra", và cũng do chưa tìm được giải pháp phù hợp cho việc trùng tu một công trình mang tính biểu tượng, có giá trị đặc sắc như chùa Cầu… nên trong suốt thời gian dài, việc tu bổ chỉ dừng lại ở mức gia cố, chống đỡ để tránh nguy cơ sụp đổ di tích. Tháng 8.2016, hội thảo quốc tế về trùng tu chùa Cầu được tổ chức với quy mô lớn đã đi đến thống nhất quan điểm, cần thiết và cấp thiết phải được xây dựng dự án trùng tu tổng thể, căn cơ vì mục tiêu gìn giữ nguyên vẹn và lâu dài giá trị di tích chùa Cầu. Ngày 28.12.2022, chùa Cầu được khởi công tu bổ. Theo ông Nguyễn Thanh Hồng, Giám đốc Sở VHTTDL tỉnh Quảng Nam, việc dư luận và nhiều người quan tâm có ý kiến khác nhau về kết quả trùng tu chùa Cầu là việc rất bình thường. Qua đó cho thấy rất nhiều người yêu mến chùa Cầu, Hội An, nhất là hình ảnh cổ kính của chùa Cầu. "Chùa Cầu đã được trùng tu nhiều lần chứ không phải lần đầu tiên. Việc trùng tu lần này là cấp bách vì nếu không công trình có nguy cơ sụp đổ khi mùa mưa bão đến. Việc trùng tu lần này đã được UBND TP Hội An tiến hành rất kỹ lưỡng về mặt khoa học, lịch sử, văn hóa và các quy trình, thủ tục pháp lý. Đã tổ chức nhiều hội nghị, hội thảo trong nước và quốc tế, tham vấn ý kiến cộng đồng, lãnh đạo Hội An qua các thời kỳ, các chuyên gia, nhà khoa học, nhà nghiên cứu phía Nhật Bản và đã được UBND tỉnh, Bộ VHTTDL phê duyệt trên cơ sở thẩm định của các cơ quan chuyên môn", ông Hồng cho biết.

Giám đốc Sở VHTTDL Quảng Nam cũng thông tin, theo báo cáo của Hội An và thực tế tại di tích chùa Cầu hiện nay sau khi trùng tu cho thấy, Hội An đã thực hiện đúng như thiết kế dự án đã được phê duyệt và đảm bảo các quy định pháp lý về trùng tu di tích. ■

Vietnam Vẻ đẹp bất tận

Tìm đâu ra cảnh "trên bến dưới thuyền"?

Việt Nam có hệ thống sông ngòi dày đặc với khoảng 3.450 sông, suối có chiều dài từ 10 km trở lên. Các sông lớn ở các địa phương đều chứa đựng những tiềm năng, tài nguyên quý giá để phát triển du lịch đường thủy. Thế nhưng, cảnh những thương cảng sầm uất, "trên bến dưới thuyền" ngày nay đã lùi vào dĩ vãng, rất khó để tìm thấy.

Bài 1: AI "NGĂN SÔNG CẤM CHỢ" DU LỊCH ĐƯỜNG THỦY?

● NGUYỄN ANH - NGỌC TRUNG

Giàu tiềm năng nhưng du lịch đường thủy ở nhiều địa phương không được khuyến khích phát triển, hoặc nếu có khuyến khích thì chỉ là trên giấy tờ, trong các đề án, dự án về du lịch. Thực trạng phát triển du lịch đường thủy trên cả nước hiện nay vừa tùy tiện, vừa nhếch nhác, "sống dở, chết dở".

Giữa Hà Nội vẫn là bến tàu du lịch… tạm

Đang là mùa du lịch cao điểm hè 2024 nhưng Bến tàu du lịch sông Hồng (46 Chương Dương Độ, quận Hoàn Kiếm, Hà Nội) do Xí nghiệp đầu tư và phát triển du lịch Sông Hồng (thuộc Công ty cổ phần Thăng Long GTC) khai thác, vắng hoe.

Từ đường Chương Dương Độ, đi thẳng xuống bờ sông là tới bến tàu. Trước khi xuống bến, đi qua 2 bãi xe tạm, lổn nhổn ổ gà, xe đi qua nước bùn bắn tung tóe. Sông Hồng đang mùa nước lớn, ra du thuyền phải đi qua cây cầu gỗ ghép trên phao. Đi như nhún nhảy trên mặt nước. Có khách sợ quá, đi một nửa cầu thì quay lại, chờ lúc nào cầu đỡ rung mới đi tiếp. Xung quanh cầu lối ra du thuyền, rác tràn ngập. Thuyền của dân chài lưới neo cạnh du thuyền, người dân tắm rửa ì oạp ngay bên cạnh cầu tàu. Chỗ nhà chờ lên tàu, mấy người đàn ông câu cá sông, cởi trần, người xăm trổ, cười nói rôm rả xem ai câu được nhiều. Buổi chiều ở Bến tàu du lịch sông Hồng, không khác gì một bến sông quê. Rất bình yên. Cũng không ai tưởng tượng được, ngay giữa Thủ đô Hà Nội lại có bến tàu du lịch tạm bợ đến thế này.

Bến tàu hiện chỉ có 2 du thuyền Thăng Long Victory (Thang Long Victory Cruises) hoạt động. Đơn vị này tự giới thiệu là nhà tổ chức chuyên nghiệp các tour du lịch, hội nghị, hội thảo, họp lớp, liên hoan, sinh nhật, lễ kỷ niệm, lễ phóng sinh bằng tàu thủy trên sông Hồng. Tuy nhiên, tàu Thang Long Victory cũng chỉ chứa tối đa 60 người. Nếu đi tour ngày thăm sông Hồng thì phải hỏi trước, tàu chạy không có ngày cố định vì quá ít khách. Nếu đi tour tối, trong vòng 2 tiếng 30 phút, khách được thưởng thức một bữa tối trên tàu với giá 600.000 đồng/người. Nếu vừa ăn tối vừa nghe nhạc là 700.000 đồng/người. Tàu sẽ chạy tới cầu Nhật Tân, Long Biên hoặc cầu Chương Dương thì quay lại bến.

Tour ban ngày của Xí nghiệp đầu tư và phát triển du lịch Sông Hồng, khách được tham quan làng tranh Đông Hồ, làng gốm Bát Tràng, làng nghề mây tre đan Ninh Sở. Dọc hai bên sông Hồng còn có nhiều di tích lịch sử, văn hóa như: Đình Chèm (quận Bắc Từ Liêm); đền Ghềnh, đền Rừng (quận Long Biên); đền Gióng (huyện Gia Lâm); đền Dầm, đền Đại Lộ (huyện Thường Tín), đền Đô, chùa Bút Tháp, chùa Dâu (Bắc Ninh), đền Mẫu, chùa Chuông, đền Lảnh Giang, đền Chử Đồng Tử (Hưng Yên)...

Đây là điều kiện thuận lợi để hình thành 4 tuyến du lịch sông Hồng đang được khai thác gần 30 năm qua. Mới đây có thêm chương trình du lịch sông Hồng "Những nhịp cầu hạnh phúc" nhằm đa dạng hóa sản phẩm du lịch đường thủy trên sông Hồng. Thế nhưng, Giám đốc Xí nghiệp đầu tư và phát triển du lịch Sông Hồng Nguyễn Thị Hồng Minh thừa nhận là mới chỉ có tuyến 1 "Ấn tượng sông Hồng" với hành trình Hà Nội - đền Đại Lộ, đền Dầm - đền Chử Đồng Tử - làng gốm Bát Tràng - Hà Nội là chạy thường xuyên, các tuyến còn lại hầu như không có khách.

Có một thời gian, Công ty TNHH Đầu tư du lịch Sông Hồng (Sông Hồng Tourist) cũng khai thác tour thăm sông Hồng ban ngày. Theo giới thiệu của công ty này, tàu xuất bến từ bến chùa Bồ Đề, đưa du khách thăm một số địa danh nổi tiếng dọc ven sông Hồng như: Đền Mẫu Đại Lộ, đền Dầm, đền Chử Đồng Tử, làng gốm Bát Tràng....

Một nhóm khách nước ngoài đăng ký du thuyền trên sông Hồng buổi tối

Hai tàu du lịch của Xí nghiệp đầu tư và phát triển du lịch Sông Hồng nằm giữa bến tạm, xung quanh là tàu của dân

Xuất hiện năm 2022, khi vừa hết dịch Covid-19, du thuyền "siêu sang" đầu tiên ở Hà Nội Jade of River đã tạo "cơn sốt" trong giới trẻ. Trải nghiệm trên sông Hồng với tour 3 tiếng, ngắm nhìn khung cảnh sông nước hữu tình và chiêm ngưỡng vẻ đẹp của những cây cầu mang đậm dấu ấn lịch sử như cầu Long Biên, cầu Chương Dương dưới một góc nhìn hoàn toàn khác khiến du khách thỏa mãn. Du thuyền Jade of River với sức chứa tối đa lên tới 99 du khách cũng có điểm nhấn là âm nhạc sống động và thưởng thức những món ẩm thực phong phú. Ở một góc độ nào đó, du ngoạn trên sông Hồng bằng du thuyền Jade of River, khám phá vẻ đẹp của dòng sông đã hiện hữu trong suốt bề dày lịch sử văn hóa của đất nước, có thể làm du khách gợi nhớ tới sự phồn thịnh của mảnh đất Thăng Long thuở trước và những thay đổi của Hà Nội hôm nay. Nhưng Jade of River cũng đã phải tạm dừng sau khi đưa vào hoạt động một thời gian cực ngắn, theo giải thích của người đại diện, trực hotline của du thuyền là "dừng vì hơi kén khách". Còn theo cơ quan quản lý nhà nước về du lịch của Hà Nội là đơn vị này không thành công khi khai thác tour du lịch sông Hồng là "xác định sai thị trường".

Điều đáng nói, hơn hai chục năm đưa vào khai thác nhưng tuyến du lịch sông Hồng dường như không thay đổi, vẫn là các điểm du lịch cũ, chưa có sự đầu tư tạo ra những sản phẩm du lịch độc đáo. Chủ yếu khai thác dòng khách nội địa, kết hợp giữa du lịch sinh thái, làng nghề và du lịch tâm linh. Phương tiện đón khách cũng vẫn thế, bến tàu không được đầu tư. Có ai ngăn cấm du lịch đường thủy ở Hà Nội phát triển không? Chắc là không nhưng rõ ràng là "sống chết mặc bay".

Cảng xây xong đã lâu nhưng chưa chuyến tàu nào cập bến

Đến nay, Hà Nội chỉ có duy nhất Cảng du lịch Bát Tràng, huyện Gia Lâm được đầu tư xây dựng, còn lại tất cả đều là bến tạm, bến ngang, bến đò dân sinh. Oái oăm thay, dự án Cảng du lịch Bát Tràng từ ngày được xây dựng đến giờ vẫn chưa đưa vào sử dụng, chưa cập được chuyến tàu nào.

Dự án xây dựng Cảng du lịch Bát Tràng được Sở KH&ĐT Hà Nội phê duyệt dự án tại Quyết định số 112/QĐ-KH&ĐT ngày 4.6.2007, phê duyệt điều chỉnh dự án đầu tư tại Quyết định số 364/QĐ-KH&ĐT ngày 11.11.2014 với quy mô đầu tư: "Đầu tư xây dựng cảng sông cấp II, cập tàu 150 chỗ, lượng hành khách 200.000 lượt khách/năm (năm 2020), cụ thể: Bến cầu tàu dài 30m, rộng 13,6m; kè bảo vệ bờ 180m; hệ thống báo hiệu khu nước; các công trình phụ trợ như nhà bán vé và thường trực, nhà quản lý điều hành, nhà vệ sinh, sân bãi, cây xanh thảm cỏ,

tường rào, đường giao thông bến".

Các hạng mục đầu tư đã được hoàn thành và Ban Quản lý dự án đầu tư xây dựng Công trình Văn hóa - Xã hội, đơn vị thiết kế, đơn vị tư vấn giám sát, đơn vị thi công nghiệm thu hoàn thành công trình ngày 31.12.2015, đủ điều kiện bàn giao cho UBND huyện Gia Lâm quản lý.

Ban Quản lý dự án đầu tư xây dựng Công trình Văn hóa - Xã hội đã có Văn bản số 97/CV-BQLDA ngày 3.3.2017 gửi UBND huyện Gia Lâm đề nghị tiếp nhận bàn giao công trình Cảng du lịch Bát Tràng. Tuy nhiên, UBND huyện Gia Lâm đã có Văn bản phúc đáp số 513/UBND-QLĐT ngày 22.3.2017 có ý kiến: "UBND cấp huyện không có chức năng quản lý, khai thác công trình Cảng du lịch Bát Tràng". Cảng du lịch Bát Tràng sau đó được bàn giao cho Sở GTVT Hà Nội quản lý.

Tại công văn số 8347/VP-ĐT, ban hành ngày 23.10.2018, Văn phòng UBND TP Hà Nội đề nghị Sở, ban, ngành liên quan bàn giao, tiếp nhận công trình Cảng du lịch Bát Tràng, huyện Gia Lâm. Công văn nêu rõ, Sở GTVT báo cáo UBND thành phố về việc bàn giao, tiếp nhận công trình Cảng du lịch Bát Tràng. Trong đó cho biết, về công tác bàn giao, chủ đầu tư đã phối hợp với Sở GTVT hoàn thành bàn giao hồ sơ tài liệu, kiểm đếm khối lượng tại hiện trường.

Để có cơ sở bàn giao tiếp nhận nguyên trạng công trình và đảm bảo hoạt động và phát huy hiệu quả đầu tư hệ thống PCCC của dự án Cảng du lịch Bát Tràng, Sở GTVT đề xuất UBND thành phố chỉ đạo Ban Quản lý dự án đầu tư xây dựng Công trình Văn hóa - Xã hội TP Hà Nội đôn đốc đơn vị thi công hoàn thành các nội dung về thanh thải rác, đất thải khu vực trước bến cảng; hoàn thiện hồ sơ nghiệm thu để được cơ quan Cảnh sát Phòng cháy và Chữa cháy nghiệm thu hệ thống PCCC theo quy định. Đồng thời, chấp thuận cho phép bổ sung nội dung đầu tư cải tạo hệ thống PCCC vào dự án khắc phục tình trạng tàu thuyền không ra vào được tại Cảng du lịch Bát Tràng khi mực nước sông Hồng xuống thấp. UBND thành phố thống nhất đề nghị của Sở GTVT và yêu cầu Sở GTVT khẩn trương bổ sung hoàn thiện hồ sơ, trình thẩm định, phê duyệt theo quy định để thực hiện xong trước mùa lũ năm 2019.

Từ khi được phê duyệt dự án với số vốn đầu tư hàng chục tỉ đồng từ ngân sách của thành phố, tới nay đã 17 năm, Cảng du lịch Bát Tràng chưa một ngày nào đi vào hoạt động, cũng chưa ai phải chịu trách nhiệm về việc này. Ông Phạm Huy Khôi, Chủ tịch UBND xã Bát Tràng, huyện Gia Lâm cho biết: "Họp Hội đồng nhân dân, tiếp xúc cử tri, nhiều ý kiến phản ánh về việc này, đề nghị các cơ quan liên quan xem xét việc quản lý, vận hành, khai thác đối với công trình Cảng du lịch Bát Tràng, tránh xuống cấp, lãng phí… nhưng đến nay công trình này vẫn bỏ không. Nếu có tàu đưa khách đến Bát Tràng theo đường sông thì cũng là cập bến sông trước cửa đình làng Bát Tràng, ngay bên cạnh Cảng du lịch Bát Tràng".

Kỳ vọng sống lại cảnh trên bến, dưới thuyền

Rất nhiều người đã từng kỳ vọng, Quy hoạch chung Thủ đô Hà Nội đến năm 2045, tầm nhìn đến năm 2065 sẽ "làm sống lại" được một Hà Nội nghìn năm văn hiến, gắn với những con sông, nhất là sông Hồng và cảnh buôn bán tấp nập trên bến, dưới thuyền.

Tổng tập *Nghìn năm văn hiến Thăng Long* viết: "Năm 1010, với Chiếu dời đô (trích) ấy, Lý Công Uẩn đã cho dời Kinh đô từ Hoa Lư, Ninh Bình ra Đại La, đổi tên là Thăng Long, thì sau này Hà Nội mới đóng vai trò là Thủ đô của đất Việt, châu thổ sông Hồng mới thực sự trở thành cái nôi của dân tộc Việt Nam trong hành trình 1000 năm dựng nước và giữ nước".

"Mùa thu, tháng 7 năm Canh Tuất 1010, đoàn thuyền ngự của nhà vua từ Hoa Lư đến Đại La "tạm đỗ thuyền dưới thành, có rồng vàng hiện lên ở thuyền ngự, nhân đó gọi tên là thành Thăng Long (rồng bay)"", (Lịch sử Thăng Long Hà Nội - 2005).

Từ xa xưa, ngoài nguồn nước tưới và sinh hoạt hằng ngày, sông ngòi ở Việt Nam vẫn là đường giao thông chính cho con người đi lại giao lưu văn hóa, vận chuyển hàng hóa, phát triển kinh tế và chuyển quân đánh giặc. Hệ thống sông Thái Bình nối với sông Hồng bằng các sông: Kinh Thầy, Lạch Tray, sông Đuống, sông Luộc và sông Đáy đã tạo nên một hệ thống giao thông đường sông chằng chịt trên khắp vùng châu thổ và thông ra biển qua 11 cửa.

Sự thông thương giữa Hà Nội với Phố Hiến (Hưng Yên) nhờ sông Hồng cũng đã từng vô cùng nhộn nhịp, là cảnh dòng sông trên bến dưới thuyền, tàu thuyền ra vào như mắc cửi. Vận tải đường thủy trên sông Hồng từ các nơi về Hà Nội và từ Hà Nội đi các nơi cho tới bây giờ vẫn có một vị trí quan trọng, nhất là với tuyến Hà Nội đi Sơn La, Tuyên Quang, Yên Bái, Lào Cai. Nhưng điều quan trọng hơn cả là: Hệ thống sông Hồng và sông Thái Bình vẫn tiếp tục là nguồn thủy lợi cho nền nông nghiệp và cuộc sống của 11 tỉnh thuộc châu thổ sông Hồng.

"Hàng ngàn năm nay, sông Hồng đã chảy thành một phần rất trọng yếu của lịch sử nước Việt, trong đó có một ngàn năm chảy thành lịch sử Hà Nội. Trở thành một phần xương thịt của những miền đất nó đi qua, của bao thế hệ, của mỗi con người từng gắn bó máu thịt với nó", điều này đã được ghi trong Tổng tập Nghìn năm văn hiến Thăng Long.

Những kỳ vọng làm sống lại cảnh bến thuyền sầm uất, trở thành biểu tượng của đô thị phát triển, có quá xa vời không khi đến nay, tiềm năng to lớn của sông Hồng (sông Cái, sông Mẹ) chính quyền Thủ đô cũng chưa khai thác nổi để làm du lịch. Thì những sông Đáy, sông Đà, sông Đuống, sông Tô Lịch, sông Tích, sông Nhuệ, sông Cầu… chưa đụng đến tí nào, vẫn ở dạng tiềm năng, âu cũng là chuyện thường.

(Còn tiếp)

Lễ trỉa lúa của người Brâu

● **Bài, ảnh: NGỌC HÒA**

Đối với người Brâu xưa ở làng Đắk Mế, xã Pờ Y, huyện Ngọc Hồi (Kon Tum), lễ trỉa lúa là một trong những nghi thức tâm linh quan trọng nhất của họ trong năm. Nhằm gìn giữ và phát huy giá trị các lễ hội văn hóa truyền thống độc đáo, ý nghĩa này, vừa qua Bảo tàng - Thư viện tỉnh Kon Tum đã phục dựng lễ cúng trỉa lúa của người Brâu.

Già làng A Duôn (ngoài cùng bên trái) cùng các vị cao tuổi trong làng làm lễ cúng cho hạt giống lên đều, mùa màng bội thu

Triển khai Dự án 6 "Bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch", Sở VHTTDL tỉnh Kon Tum đã giao Bảo tàng - Thư viện tỉnh Kon Tum tiến hành phục dựng lễ cúng trỉa lúa của người Brâu. Là người trực tiếp tham gia công tác phục dựng lễ cúng trỉa lúa của người Brâu, Ông Nguyễn Văn Quang, Phó Giám đốc Bảo tàng - Thư viện tỉnh Kon Tum cho hay, đơn vị đã tiến hành khảo sát nhiều lần tại làng Đăk Mế, xã Pờ Y trước khi lên kế hoạch thực hiện. "Ngay từ đầu năm, đơn vị đã có những lần đi khảo sát tại cộng đồng dân tộc Brâu. Qua những lần đi này, đơn vị đã gặp gỡ thôn trưởng, già làng để thống nhất phục dựng lễ hội tiêu biểu trong cộng đồng", ông Quang nói.

Theo ông Quang, lễ trỉa lúa là một hoạt động dân gian tiêu biểu, phản ánh đậm nét đời sống tinh thần của người Brâu. Lễ thường được tổ chức vào tháng 4, tháng 5 khi mùa mưa bắt đầu. Đây là lễ hội đầu tiên trong năm của người Brâu, là phần lễ khởi đầu cho một vụ mùa, nên việc tổ chức lễ và cúng tế phải thể hiện được sự linh thiêng, trang trọng.

Trong quá trình chuẩn bị phục dựng lễ cúng trỉa lúa, già làng A Duôn thôn Đăk Mế cho biết, lễ vật bà con chuẩn bị cho lễ gồm trâu, lợn, gà và những hạt giống dùng để gieo trồng trong vụ mới. Thông qua lễ hội, người dân gửi gắm ước nguyện của con người đến thần linh, mong ước một vụ bội thu, thóc lúa đầy kho và dân làng được khỏe mạnh. Già làng A Duôn cho biết thêm, lễ thường kéo dài 3 ngày. Sau khi rẫy được phát dọn, hạt giống được dân làng chuẩn bị đầy đủ, dân làng tề tựu về nhà rông, nghe già làng chọn ngày làm lễ và phân công nhiệm vụ.

Sau khi các công đoạn đã chuẩn bị xong, vật hiến sinh được lần lượt đưa đến vị trí hiến tế, già làng A Duôn khấn nguyện đến thần linh: "Ơ Thần suối H'niêng, đồi M'nú, các thần linh gần xa về chứng kiến. Hôm nay dân làng làm lễ cúng lúa mới, xin các thần phù hộ cho cây lúa trên rẫy khỏe mạnh, không bị sâu bệnh, cây lúa đẻ nhiều con, nở nhiều bông. Cầu thần trời, thần đất phù hộ cho hồn lúa ở lại với dân làng đừng đi xa. Ơ Thần suối H'niêng, đồi M'nú, các thần linh gần xa, nay dân làng có con trâu, con dê, con lợn, con gà, rượu ghè cho yang đây. Tạ ơn yang đã chấp thuận lời cầu xin của dân làng cho cây lúa lên tốt, nở nhiều bông, ra nhiều hạt sau này tuốt được nhiều lúa, đựng được đầy kho, ăn lâu không hết".

Trong lễ cúng trỉa lúa, cũng như các lễ hội khác, thủ tục cúng Chiêng Tha và mời Tha ăn là quan trọng nhất, vì người Brâu cho rằng Chiêng Tha không chỉ là nhạc khí mà còn là thần linh, là tổ tiên của họ.

Sau phần lễ là phần hội diễn ra tưng bừng, vui vẻ với sự tham gia của cả cộng đồng. Không gian lễ cúng trỉa lúa rộn rã trong nhịp trống, tiếng cồng chiêng, tiếng đàn đing put, dân ca, dân vũ... những cô gái Brâu khoác trên mình bộ trang phục truyền thống uyển chuyển trong các điệu múa cùng các chàng trai bên ché rượu cần. Tất cả hòa quyện, tạo nên một lễ hội đậm bản sắc văn hóa.

Ông Thao La, người có uy tín ở làng Đăk Mế chia sẻ, dù vui hội đến đâu thì trong buổi chiều của ngày lễ chính, chủ các gia đình vẫn đem hạt giống lên rẫy, trỉa một ít hạt làm phép. Trong quá trình trỉa hạt, chủ nhà khấn xin các thần linh phù hộ cho hạt giống lên đều, con chim, con chuột không ăn mất hạt.

Sau hai ngày lễ hội, già làng sẽ gói các hạt giống đã cúng tế chia cho các gia đình về làm phép. Những hạt giống đó được mang về trộn chung với hạt giống của mỗi gia đình, sau đó họ đem đi trỉa đại trà trên rẫy. Lễ hội khép lại mang theo niềm vui, sự hân hoan đón chờ một vụ mùa mới.

Theo ông Phan Văn Hoàng, Phó Giám đốc Sở VHTTDL Kon Tum, đây là một trong những lễ hội nông nghiệp có ý nghĩa trong cuộc sống của bà con đồng bào dân tộc thiểu số rất ít người Brâu nhằm mục đích bảo tồn lại các giá trị văn hóa truyền thống. ■

Thách thức trong xây dựng hệ giá trị văn hóa, hệ giá trị quốc gia

MINH NGỌC; ảnh: LẠI TẤN

Cùng với những chuyển biến mạnh mẽ, thực tiễn cho thấy đang còn nhiều thách thức khiến cho vấn đề xây dựng hệ giá trị văn hóa, hệ giá trị quốc gia chưa được quan tâm xứng tầm.

Nhận định này được đưa ra tại hội thảo khoa học "50 năm xây dựng nền văn hóa tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc: Một số vấn đề lý luận và thực tiễn" do Hội đồng Lý luận Trung ương và Thành ủy Hà Nội phối hợp tổ chức mới đây.

Hà Nội tổ chức nhiều hoạt động tuyên truyền xây dựng nếp sống văn hóa

Chưa được quan tâm xứng tầm

Nhìn lại nửa thế kỷ qua (1975-2025), GS.TS Từ Thị Loan (Viện VHNT quốc gia Việt Nam) khẳng định, nhiệm vụ xây dựng hệ giá trị văn hóa, hệ giá trị quốc gia luôn được Đảng, Nhà nước quan tâm. Kế thừa và tiếp nối các Nghị quyết, quan điểm của Đảng, văn kiện Đại hội Đảng lần thứ XIII cũng nhấn mạnh: "Tập trung nghiên cứu, xác định và triển khai xây dựng hệ giá trị quốc gia, hệ giá trị văn hóa và chuẩn mực con người gắn với giữ gìn, phát triển hệ giá trị gia đình Việt Nam trong thời kỳ mới".

Qua nhiều thập kỷ đã có những chuyển biến mạnh mẽ được ghi nhận, "nhưng cũng phải thẳng thắn nhìn nhận, đến nay vấn đề xây dựng hệ giá trị văn hóa và nhất là hệ giá trị quốc gia chưa được quan tâm xứng tầm. Việc thể chế hóa, cụ thể hóa các chủ trương, đường lối của Đảng thành các Luật và hệ thống văn bản dưới Luật cũng như triển khai xây dựng trong thực tiễn còn nhiều hạn chế…", theo GS Từ Thị Loan. Cụ thể, xây dựng môi trường văn hóa chưa đạt kết quả như mong muốn; hệ thống thiết chế văn hóa, nhất là các nhà văn hóa, CLB hoạt động chưa hiệu quả. Sản phẩm, dịch vụ và sinh hoạt văn hóa nghèo nàn, đơn điệu. Một số phong trào, danh hiệu văn hóa còn mang tính hình thức, bề nổi, đối phó. Nhiều chương trình, hoạt động, sự kiện văn hóa vừa gây lãng phí nguồn lực, vừa ảnh hưởng đến chất lượng xây dựng và lan tỏa các giá trị. Tuy số lượng, loại hình tác phẩm VHNT tăng lên rõ rệt, nhưng ít tác phẩm đỉnh cao; ngược lại, ngày càng xuất hiện nhiều tác phẩm lệch lạc, dung tục, tầm thường, gây nhiễu loạn các giá trị, ảnh hưởng đến nhận thức, tư tưởng, lối sống của người dân. Giao lưu, hợp tác quốc tế về văn hóa do nhiều hạn chế về nguồn lực nên hiệu quả chưa cao; kiểm soát, ngăn chặn văn hóa độc hại, tác động tiêu cực của văn hóa bên ngoài còn khó khăn, chưa phát huy tốt nội lực của văn hóa Việt Nam để tạo sức đề kháng chống lại sự "xâm lăng văn hóa", toàn cầu hóa về văn hóa…

Cũng theo GS.TS Từ Thị Loan, trước những tác động to lớn này, hệ giá trị văn hóa Việt Nam không tránh khỏi những biến động. Có sự suy giảm, thay đổi thang bậc ở một số giá trị truyền thống; có sự bảo lưu và duy trì một số giá trị còn phù hợp trong bối cảnh mới; nhưng cũng có sự xuất hiện, bổ sung những giá trị mới của thời đại và nhân loại. Bên cạnh đó, cũng diễn ra quá trình xung đột giữa một số giá trị truyền thống và hiện đại, sự đảo lộn, thậm chí khủng hoảng một số giá trị. PGS. TSKH Lương Đình Hải (Viện Hàn lâm KHXH Việt Nam) bàn về xây dựng chuẩn mực con người Việt Nam trong nửa thế kỷ qua cho rằng, trong bối cảnh xã hội đang vận động ngày càng nhanh, các hệ giá trị biến đổi mạnh và sâu sắc, xã hội thiếu hệ thống chuẩn mực cho từng dạng chủ thể người khác nhau, thì những hiện tượng "lệch

Đình cổ gần 200 năm tuổi ở Thanh Hóa đang chờ... sập?

Bài, ảnh: NGUYỄN LINH

Là di tích mang đậm dấu ấn kiến trúc thời Nguyễn, đã được xếp hạng di tích lịch sử cách mạng cấp tỉnh, nhưng nhiều năm qua đình Đô Mỹ (thôn Đô Mỹ, xã Hà Tân, huyện Hà Trung, Thanh Hóa) bị xuống cấp nghiêm trọng, nguy cơ đổ sập bất cứ lúc nào. Mặc dù đã có trong kế hoạch hỗ trợ kinh phí tu bổ từ UBND tỉnh Thanh Hóa.

Đình Đô Mỹ (thôn Đô Mỹ, xã Hà Tân) là di tích mang đậm dấu ấn kiến trúc thời Nguyễn đang trong tình trạng "kêu cứu". Đình được xây dựng từ giữa thế kỷ XIX, thờ Thành hoàng Thái úy Tô Hiến Thành, phối thờ hai vị Đô Bá và Nguyễn Thận Xuân. Đình được xếp hạng di tích lịch sử cách mạng cấp tỉnh vào tháng 7.1996. Trải qua gần 200 năm tồn tại, những biến động, thăng trầm của lịch sử khiến cho công trình gỗ bề thế này đang xuống cấp nghiêm trọng, có nguy cơ đổ sập.

Ghi nhận thực tế của phóng viên *Văn Hóa* cho thấy, hầu hết các cấu kiện của đại đình đang trong tình trạng mục hỏng, khả năng liên kết, chịu lực yếu. Hệ mái xô lệch, ngói mục, vỡ, tụt gây thấm dột; một số hoành tải bị mục, đứt, gãy. Hệ thống cột gỗ bị mối xông mục chân, ngấm nước. Một số xà dọc đứt mộng; đình đang bị nghiêng về phía Đông Nam; tường bao quanh bị nứt, bong tróc lớp vữa; nền lát gạch bị sụt lún, rêu mốc, ẩm ướt… Chỉ cần lấy que nhỏ cũng gạt ra được nhiều mối mọt từ trong tâm của cột chính với chiều sâu gần 15cm. Hoành rui bị mối ăn mục rỗng, mái ngói xô lệch nhiều chỗ, có chỗ sụt lở từng mảng lớn. Nhìn bằng mắt thường có thể thấy ngôi đình bị nghiêng, lún hẳn về một bên.

Để tránh việc đình có thể sập đổ bất cứ lúc nào nên nhiều năm nay, địa phương đã không cho làm lễ trong đình và hạn chế người dân ra vào

Để bảo vệ ngôi đình, người dân và chính quyền địa phương dùng các cột sắt, cột tre, gia cố tạm thời. Những phần mộng nối giữa hệ thống cột, kèo bị tách rời nhau được cố định lại bằng nẹp sắt, dựng biển cảnh báo không cho người dân vào trong di tích. "Đình xuống cấp nhiều năm qua, người dân cũng kiến nghị lên cấp trên rất nhiều, thế nhưng đến nay ngôi đình vẫn chưa

chuẩn" trở nên phổ biến là tất yếu.

"Nhiều năm qua, chúng ta tập trung và khuyến cáo, cổ vũ, ngợi ca những đặc tính tốt đẹp, những phẩm chất, giá trị của con người và xã hội Việt Nam mà thiếu đi sự chi tiết hóa, cụ thể hóa các phẩm chất, giá trị chung đó thành những chuẩn mực chi tiết, cụ thể, sát hợp với từng dạng chủ thể, từng ngành nghề, địa bàn, cơ quan, đơn vị. Đã đến lúc phải thay đổi tư duy, phương thức, cách làm, để các giá trị, phẩm chất, đặc tính có thể được trao truyền rộng rãi, trở thành chuẩn mực thực sự tác động trong cuộc sống thường ngày…", theo PGS Lương Đình Hải.

Chú trọng khả năng hiện thực hóa từng giá trị

GS Từ Thị Loan lưu ý, để việc xây dựng hệ giá trị văn hóa, hệ giá trị quốc gia không trở nên duy ý chí, hình thức, xa rời thực tế, mà có tính khả thi, thuyết phục được đông đảo người dân tham gia thì rất cần cân nhắc, xem xét kỹ các điều kiện thực hiện, hoàn cảnh thực tiễn của Việt Nam. Điều quan trọng ở đây là phải chú trọng kết hợp hài hòa giữa ý chí của tầng lớp lãnh đạo và sự đồng thuận của người dân, giữa mong muốn có tính chủ quan, lý tưởng của giới tinh hoa và khả năng hiện thực hóa, đưa vào cuộc sống các giá trị đó.

Các chuyên gia cũng cho rằng, để gia tăng tính khả thi, cần lưu ý các xu hướng vận động của hệ giá trị văn hóa và con người Việt Nam trong thời gian tới. Đơn cử, xu hướng từ coi trọng các giá trị tình cảm sang coi trọng các giá trị pháp lý. Chúng ta đang bước vào một giai đoạn phát triển xã hội văn minh, hiện đại, nên truyền thống "trọng tình" bắt buộc phải dần chuyển sang "trọng lý", đề cao các giá trị pháp lý… Việc triển khai xây dựng hệ giá trị văn hóa, hệ giá trị quốc gia Việt Nam cần lưu ý đảm bảo sự cân đối, hài hòa giữa truyền thống và hiện đại, dân tộc và quốc tế, nội sinh và ngoại sinh, kế thừa và phát triển, giữa giá trị vật chất và giá trị tinh thần, giá trị cá nhân và giá trị xã hội, giữa lý tưởng cống hiến và nhu cầu hưởng thụ, giữa tuân thủ tôn ti trật tự truyền thống với đổi mới, năng động...

Về xây dựng các chuẩn mực con người Việt Nam, theo PGS Lương Đình Hải, hiện nay có nhiều bộ chuẩn mực đã xuất hiện dưới các dạng khác nhau. Nhưng dưới góc độ chung, có ba loại chuẩn mực theo nội dung: Chuẩn mực đạo đức; chuẩn mực ứng xử; chuẩn mực nghề nghiệp. "Xã hội dường như đang rất cần các chuẩn mực cụ thể về đạo đức. Vì vậy, trong số các bộ chuẩn mực đã và sắp ban hành thì quá hai phần ba là chuẩn mực đạo đức. Điều này phản ánh đúng tâm thức và văn hóa người Việt, vốn coi trọng khía cạnh đạo đức hơn nhiều khía cạnh khác; cũng phản ánh đúng thực tế xã hội hiện nay đang có nhiều bức xúc về đạo đức…", PGS Lương Đình Hải nhấn mạnh. Ông cũng cho rằng, nên và cần thiết có sự chỉ đạo tổng kết chung về việc xác định và xây dựng các chuẩn mực con người trong 50 năm qua để có kết luận và bài học kinh nghiệm, học tập phương pháp xây dựng chuẩn mực con người cho các chủ thể xã hội khác nhau của Hồ Chí Minh, xác định phương thức, cách tổ chức thực hiện và tổng kết thực tiễn hiện nay, tạo nền tảng lý luận chung và thực tiễn sâu sát cho việc xây dựng các chuẩn mực con người.

Ở một góc nhìn khác, theo PGS.TS Phạm Ngọc Trung (Học viện Báo chí và tuyên truyền), mặt đối lập của giá trị là phản giá trị. Mặc dù phản giá trị luôn được xem là những cái xấu, cái không tốt, nhưng nó luôn song hành cùng giá trị và sẵn sàng xâm nhập vào cuộc sống xã hội khi có điều kiện. Mỗi cá nhân, nhất là những người có trách nhiệm trong gia đình và ngoài xã hội muốn xây dựng được gia đình, xã hội tốt đẹp thì cần phải đồng thời tiến hành bảo vệ, tôn vinh, phát hiện, củng cố và ủng hộ những giá trị truyền thống, giá trị mới. Cùng với đó, phải thường xuyên, kiên quyết đấu tranh, phê phán những cái phản giá trị, không cho những mặt đối lập này có điều kiện phát triển. ■

Giáo dục di sản tại Bảo tàng Lịch sử Quốc gia

Thống nhất thời gian xây dựng Bảo tàng Trường Sa

●**XUÂN HƯỚNG**

Bảo tàng Trường Sa sẽ được khởi công xây dựng cuối năm 2024

Bảo tàng Trường Sa sẽ được khởi công xây dựng trên khu đất có diện tích 1,71 ha, tiếp giáp Khu tưởng niệm chiến sĩ Gạc Ma (xã Cam Hải Đông, huyện Cam Lâm, Khánh Hòa) vào cuối năm 2024. Đây là khẳng định của ông Nguyễn Tấn Tuân, Chủ tịch UBND tỉnh Khánh Hòa tại buổi họp nghe báo cáo kết quả thi tuyển phương án kiến trúc, cảnh quan công trình Bảo tàng Trường Sa và triển khai thủ tục đầu tư xây dựng công trình.

Theo báo cáo tại cuộc họp, sau khi có thông báo thi tuyển phương án kiến trúc, cảnh quan công trình Bảo tàng Trường Sa, Hội Kiến trúc sư tỉnh Khánh Hòa đã nhận được đăng ký tham gia của 63 đơn vị, trong đó có 22 đơn vị gửi 22 phương án dự thi. Qua quá trình đánh giá, có 20/22 hồ sơ phương án kiến trúc, cảnh quan hợp lệ. Căn cứ vào đó, Hội đồng thi tuyển phương án kiến trúc, cảnh quan công trình Bảo tàng Trường Sa đã tiến hành phân tích, đánh giá cho từng phương án dự thi. Kết quả đã chọn được 1 phương án đạt giải Nhất, 2 phương án đạt giải Ba (không có giải Nhì) và 2 phương án được nhận kinh phí hỗ trợ. Công trình Bảo tàng Trường Sa sẽ được xây dựng trên khu đất có diện tích 1,71 ha, tiếp giáp Khu tưởng niệm chiến sĩ Gạc Ma. Kinh phí thi tuyển thiết kế và xây dựng do Tập đoàn Vingroup tài trợ.

Sau khi nghe ý kiến của các thành viên dự họp, Chủ tịch UBND tỉnh Nguyễn Tấn Tuân nhấn mạnh, công trình Bảo tàng Trường Sa là công trình văn hóa, lịch sử, tâm linh và gắn liền với Khu tưởng niệm chiến sĩ Gạc Ma. Mục đích xây dựng công trình nhằm có thêm một điểm tham quan, tìm hiểu văn hóa, lịch sử để góp phần giáo dục truyền thống, nâng cao nhận thức về chủ quyền biển, đảo cho các thế hệ, tầng lớp nhân dân. Qua việc thi tuyển phương án kiến trúc, cảnh quan công trình Bảo tàng Trường Sa, đã chọn ra được một phương án có thiết kế đẹp, phù hợp với các tiêu chí đặt ra.

Ông Nguyễn Tấn Tuân cũng đề nghị Sở TN&MT kiểm tra lại việc giao đất xây dựng công trình; UBND huyện Cam Lâm nghiên cứu đầu tư xây dựng các tuyến đường giao thông vào khu vực bảo tàng; Sở VHTT triển khai thực hiện việc sưu tầm hiện vật, tư liệu, hình ảnh… để phục vụ cho công tác trưng bày, giới thiệu, đồng thời phối hợp chặt chẽ với Vùng 4 Hải quân để phát động phong trào sưu tầm hiện vật, tư liệu, hình ảnh trong các tổ chức, cá nhân. Ban tổ chức cuộc thi phương án kiến trúc, cảnh quan công trình Bảo tàng Trường Sa căn cứ chức năng, nhiệm vụ được giao để tiến hành tổ chức trao giải cho các đơn vị có phương án đạt giải…

Ông Tuân nhấn mạnh, đến cuối năm 2024, công trình Bảo tàng Trường Sa sẽ được khởi công xây dựng trên khu đất có diện tích 1,71 ha, tiếp giáp với Khu tưởng niệm chiến sĩ Gạc Ma. Theo đó ông Nguyễn Tấn Tuân đề nghị, các Sở, ban, ngành liên quan cần tập trung nỗ lực phấn đấu để công trình được khởi công đúng thời gian và kế hoạch đã nêu. ■

được quan tâm trùng tu, tôn tạo. Cứ tình trạng này ngôi đình có thể đổ sập bất cứ lúc nào", người trông coi đình cho hay. Bà Đoàn Thị Hương, Chủ tịch UBND xã Hà Tân cho biết, để bảo đảm an toàn cho người dân, chính quyền đã ra thông báo dừng các buổi sinh hoạt, vui chơi tại đình làng Đô Mỹ. Với nguồn kinh phí hạn hẹp, dù đã rất cố gắng nhưng chính quyền địa phương chỉ có thể bảo tồn bằng cách chằng chống, cảnh báo nguy hiểm tới nhân dân chứ chưa tu bổ được các hạng mục chính của đình, nếu không sớm được trùng tu thì di tích có thể đổ sập lúc nào không hay.

"Qua lập dự toán thì việc tu bổ, tôn tạo rơi vào khoảng gần 20 tỉ đồng, nếu thực hiện theo kế hoạch 201 của tỉnh, với số tiền chi tu sửa chỉ khoảng 1 tỉ đồng là không thể thực hiện được. Đây là đình làng, việc kêu gọi xã hội hóa với số tiền lớn rất khó", bà Hương nói. Trước hiện trạng xuống cấp nghiêm trọng của di tích, để kịp thời bảo quản, tu bổ di tích tránh bị sập đổ, nhất là trong mùa mưa bão sắp tới, ngày 5.3.2024, Sở VHTTDL tỉnh Thanh Hóa đã có báo cáo gửi UBND tỉnh xin kinh phí đề trùng tu di tích. Theo Sở VHTTDL, đình Đô Mỹ thuộc đối tượng di tích được hỗ trợ kinh phí bảo quản, tu bổ, phục hồi và chống xuống cấp, giai đoạn 2022-2025 tại Kế hoạch số 201/KH-UBND ngày 18.8.2022 của UBND tỉnh. Định mức hỗ trợ: "Tối đa không quá 70% tổng mức đầu tư, trong đó không quá 1 tỉ đồng đối với di tích cấp tỉnh. Trừ trường hợp có văn bản của cấp có thẩm quyền".

Theo Sở VHTTDL, qua khảo sát thực tế và làm việc với chính quyền địa phương, đình Đô Mỹ là công trình văn hóa tín ngưỡng bằng gỗ có quy mô lớn, hiện còn bảo tồn được trên địa bàn huyện Hà Trung nói riêng, tỉnh Thanh Hóa nói chung. Hiện nay, di tích đang bị xuống cấp nghiêm trọng, nếu không kịp thời bảo quản, tu bổ thì sẽ bị sập đổ. Tuy nhiên, do kinh phí đầu tư tu bổ di tích đình Đô Mỹ rất lớn (khảo sát, đánh giá, tính toán sơ bộ của địa phương là khoảng hơn 30 tỉ đồng); trong khi mức hỗ trợ từ ngân sách tỉnh chỉ khoảng 1 tỉ đồng; điều kiện ngân sách huyện, xã khó khăn, khả năng huy động xã hội hóa gần như không có, không đủ nguồn lực để tu bổ tổng thể di tích. Do đó, Sở VHTTDL Thanh Hóa đã đề nghị Chủ tịch UBND tỉnh thống nhất sự cần thiết đầu tư dự án tu bổ, tôn tạo di tích đình Đô Mỹ bằng nguồn ngân sách tỉnh, nguồn xã hội hóa và nguồn huy động hợp pháp khác.

Tuy nhiên, ngày 7.6, UBND tỉnh Thanh Hóa có văn bản gửi Sở VHTTDL giữ nguyên quan điểm trùng tu, tôn tạo di tích đình Đô Mỹ theo Kế hoạch số 201/KH-UBND ngày 18.8.2022. Nghĩa là số tiền được đầu tư để trùng tu là không quá 1 tỉ đồng. Ông Hoàng Văn Long, Phó Chủ tịch UBND huyện Hà Trung cho biết, "nếu thực hiện theo Kế hoạch 201 của UBND tỉnh sẽ rất khó để triển khai, vì không đủ kinh phí tu bổ di tích đình Đô Mỹ, chính vì thế huyện đang tiếp tục kiến nghị tỉnh hỗ trợ kinh phí theo phương án tu bổ, tôn tạo di tích đã trình trước đó". ■

PHIM VIỆT TRÊN SÓNG GIỜ VÀNG:

Khán giả cần được… cười nhiều hơn

● **ĐÌNH TOÁN**

Thị hiếu của công chúng đang thay đổi khi những bộ phim ôm đồm drama đã dần mất đi chỗ đứng. Thay vào đó, sản phẩm mang lại tiếng cười cùng thông điệp sâu lắng mới thực sự chiếm được cảm tình của người xem.

Thực tế, phim truyền hình nặng drama thời gian qua không những không được lòng khán giả mà còn nhận về phản ứng gay gắt vì cố "gò" tình tiết cho thành phân cảnh gây sốc, dẫn đến phim trở nên phi lý, thiếu thực tế.

Bi kịch hóa phim

Ngược trở về quá khứ, từ năm 2007, phim Việt giờ vàng trên sóng truyền hình bắt đầu nhận được nhiều hơn sự quan tâm của khán giả với các đề tài về nông thôn, tâm lý xã hội, gia đình, tình cảm… vì cách làm gần gũi, phản ánh đúng những gì diễn ra trong cuộc sống và pha chút kịch tính. Ở giai đoạn sau, khi nhắc đến những bộ phim thể loại này, không thể không kể đến *Sống chung với mẹ chồng, Về nhà đi con* - hai bộ phim thuộc dòng tâm lý, tình cảm nhận được phản hồi tích cực từ khán giả. Dẫu vẫn có drama nhưng ở mức vừa phải, như một thứ "gia vị" đậm đà giúp bộ phim có thêm những thông điệp sâu sắc.

Thế nhưng, thấy khán giả yêu thích, các nhà làm phim lại đua nhau khai thác đề tài này, dẫn đến quá lạm dụng khiến không ít bộ phim kéo dài lê thê, giảm chất lượng, khán giả mất kiên nhẫn. Cư dân mạng thường đùa nhau, *Dưới bóng cây hạnh phúc* xem mãi chưa thấy hạnh phúc đâu; *Nơi giấc mơ tìm về* chính là "ru ngủ" khán giả vì đã hết phim mà chẳng ai hiểu được ý nghĩa phim muốn chuyển tải. Đỉnh điểm, ở phần 2 của *Chúng ta của 8 năm sau,* người xem thực sự "tức điên" khi phim sa đà vào drama, "đầu voi, đuôi chuột", phi lý đến không thể chấp nhận...

Hay gần đây nhất, *Trạm cứu hộ trái tim* được công chúng kỳ vọng là bộ phim giúp "nâng cao tư duy, chữa lành tâm hồn". Thế nhưng, "nâng cao tư duy" lại là những cách thức các nhân vật sử dụng để lừa lọc, hãm hại lẫn nhau; còn "chữa lành tâm hồn" chỉ xuất hiện ở giai đoạn cuối sau hàng chục tập phim nhan nhản các tình huống "căng não" như cố ý bỏ thuốc tránh thai vào sữa của vợ, lừa nhau thế chấp sổ đỏ… Thậm chí, vì cố đẩy lên cao trào, biên kịch còn khiến phim trở nên xa rời thực tế, điển hình như trong một chi tiết, nhân vật Vũ (Trương Thanh Long) thân là bác sĩ nhưng lại bỏ rơi bệnh nhân đang chờ mổ vì nghe tin con gái người yêu gặp nạn. Cũng vì tình tiết này mà phim hứng chịu không ít chỉ trích và khiến thông điệp mà *Trạm cứu hộ trái tim* muốn truyền tải trở nên sai lệch, kệch cỡm.

Cười… nhưng phải sâu cay

Nhìn lại thực trạng trên, có thể khẳng định khán giả đã dần quay lưng với sản phẩm truyền hình khiến họ phải căng thẳng, stress. Không thể phủ nhận về mặt truyền thông, những bộ phim "vừa xem, vừa tức" đều tạo được hiệu ứng, nhưng sau khi phim kết thúc, khán giả lại chẳng nhớ gì nhiều. Ngược lại, một số phim tâm lý xã hội, tình cảm gắn với yếu tố hài hước lại lấy lòng được khán giả, có thể kể đến *Nhà trọ Balanha*, *Cuộc đời vẫn đẹp sao hay Vui lên nào, anh em ơi, Sao Kim bắn tim sao Hỏa*… Dù có kịch tính nhất định, song đều "cài cắm" yếu tố hài hước để tránh bi kịch hóa và giúp người xem có được tiếng cười thoải mái sau một ngày học tập, làm việc mệt mỏi.

Bên cạnh đó, công thức chung dẫn đến thành công của một số phim có yếu tố hài hước là sử dụng chất liệu từ chính cuộc sống, nói không với triết lý "đao to, búa lớn", nhưng lại không kém phần sâu cay. Để hút khán giả hơn, hướng đi mới được một số nhà làm phim áp dụng là đầu tư hơn cho mảng nhạc phim. *Vui lên nào, anh em ơi* là một trong số sản phẩm đang đi theo hướng này. Nhạc phim được sáng tác dựa trên thang âm ngũ cung, kết hợp yếu tố truyền thống và hiện đại, truyền tải thông điệp về sự lạc quan, vực dậy sau những vấp ngã. Cách đầu tư vào nhạc phim cũng từng giúp *Nhà trọ Balanha* gặt hái thành công.

Thực tế, những tựa phim gần gũi, mang hơi thở cuộc sống, ít drama không phải là bài toán khó đối với biên kịch Việt. Vẫn biết phim phải đầy đủ "hỉ, nộ, ái, ố", nhưng nếu quá tập trung vào "nộ" và "ố", phim ít nhiều sẽ mất chất và đôi khi mất đi cả tính logic. Điều này đến từ việc một số tay bút viết theo bản năng cái tôi của chính mình, nhưng lại quy chụp rằng càng gay cấn thì khán giả càng khoái.

Thực tế đang diễn ra theo chiều hướng ngược lại, hướng người xem vào thông điệp ý nghĩa, tích cực, biết tạo ra những thước phim từ cảm xúc chân thật, tạo sự đồng cảm qua từng nhân vật thì dù là phản diện hay chính diện, phim vẫn có được sức hút. Ngoài ra, sản phẩm cũng cần có sự thống nhất trên trục từ đầu đến cuối, không quá sa đà vào drama, mọi "nút thắt" cần được giải quyết gọn gàng, mang tính nhân văn mới là món ăn tinh thần được người xem đón nhận.■

Những bộ phim mang tinh thần lạc quan, vui vẻ đang được lòng khán giả (Ảnh: Cảnh trong phim "Vui lên nào, anh em ơi")

Cách đầu tư vào nhạc phim cũng từng giúp "Nhà trọ Balanha" gặt hái thành công

Hoa tháng Bảy, chương trình nghệ thuật đặc biệt tri ân các anh hùng, liệt sĩ

Hoa tháng Bảy là chương trình nghệ thuật đặc biệt do Đài Truyền hình Việt Nam phối hợp với Hội Nhà báo Việt Nam thực hiện, nhằm tưởng nhớ, tri ân những bậc cách mạng tiền bối, các anh hùng, liệt sĩ đã chiến đấu, hy sinh vì nền độc lập, tự do của dân tộc. Chương trình dự kiến được truyền hình trực tiếp vào lúc 20h ngày 1.8 trên kênh VTV2.

Góp phần khơi gợi lòng tự hào dân tộc, lòng yêu quê hương, đất nước, đồng thời *Hoa tháng Bảy* cũng gợi mở những suy nghĩ của thế hệ đi sau về trách nhiệm gìn giữ, bảo vệ chủ quyền, phát huy thế mạnh từ nhân lực và phát triển kinh tế bền vững để làm giàu cho đất nước. Chương trình được chia làm hai phần, phần 1 có chủ đề Khúc tráng ca bất tử và phần 2 là *Tình yêu hòa bình*. Tham gia *Hoa tháng Bảy* có nhiều gương mặt nghệ sĩ tên tuổi như NSND Thanh Lam, NSƯT Hoàng Tùng, Nhật Thuỷ Idol, Đào Tố Loan, Khánh Linh, Oplus, Hoàng Hồng Ngọc...

NAM ANH

Triển lãm tranh *Nét đẹp văn hóa và con người vùng cao*

Đây là triển lãm *Sắc chàm* lần thứ III của nhóm họa sĩ Bắc Kạn với chủ đề *Nét đẹp văn hóa và con người vùng cao* đang diễn ra tại Nhà Triển lãm 16 Ngô Quyền (quận Hoàn Kiếm, TP Hà Nội). Sự kiện giới thiệu đến công chúng yêu nghệ thuật những tác phẩm hội họa của nhóm 7 họa sĩ Bắc Kạn tiêu biểu cho phong cách vẽ đề tài miền núi, đó là họa sĩ Giang Nam, Mạnh Sáng, Lường Học, Lý Dược, Ngọc Kiên, Hằng Trần và Nguyên Tố. Mỗi họa sĩ có một cách biểu hiện riêng về cuộc sống, sinh hoạt ở vùng cao với nhiều chủ đề sáng tác khác nhau, nhưng đều mang đậm dấu ấn về đất và người nơi đây. Đời sống trong tranh hiện lên sinh động và gần gũi, khi được chính những người sinh ra và trưởng thành ở miền núi, thấm nhuần bản sắc văn hóa dân tộc phô diễn. Triển lãm diễn ra từ nay đến hết ngày 3.8.

MINH DƯƠNG

Gắn kết trái tim, để Trường Sa không xa

● THANH NGỌC

Để thực hiện *Trường Sa - Bến bờ trong nhau*, phim ca nhạc đặc biệt ca ngợi những chiến sĩ hải quân nơi đầu sóng ngọn gió, ê kíp sáng tạo đã huy động tới hơn 1.000 người tham gia. Tất cả đều dành trọn tâm huyết, tình yêu cho Trường Sa, làm nên sản phẩm văn hóa tinh thần đặc sắc về những người lính đang canh giữ vùng biển đảo thiêng liêng của Tổ quốc.

Phim do Ban văn nghệ (Đài Truyền hình Việt Nam) phối hợp Quân chủng Hải quân, Nhà hát Ca múa nhạc Thăng Long thực hiện, phát sóng vào 14h10 ngày 4.8 trên VTV1, nhân dịp kỷ niệm 60 năm Ngày chiến thắng trận đầu của Hải quân nhân dân Việt Nam và quân dân miền Bắc (1964-2024), 80 năm Ngày thành lập Quân đội nhân dân Việt Nam (1944-2024).

NSƯT Khánh Hòa hát cùng dàn nhạc giao hưởng trên tàu Yết Kiêu giữa biển khơi

Sản phẩm văn hóa tinh thần đặc sắc về bộ đội hải quân

Trường Sa - Bến bờ trong nhau là phim ca nhạc kể về các thế hệ trong một gia đình là bộ đội hải quân, nối tiếp truyền thống giữ gìn biển đảo Tổ quốc, được dẫn dắt bằng 8 ca khúc về Trường Sa và người lính, về biển đảo, quê hương do NSƯT Khánh Hòa thể hiện. Đó là những ca khúc: *Gửi cánh chim biển* (Võ Thiên Lan), *Tình anh* (Đình Dũng), *Mẹ kể con nghe* (Xuân Bình), *Nơi ấy là Trường Sa* (Xuân Nghĩa), *Ngọn nến tri ân* (An Hiếu), *Đảo xa Tổ quốc* (Quỳnh Hợp), *Bâng khuâng Trường Sa* (thơ Nguyễn Thế Kỷ, nhạc Lê Đức Hùng) và liên khúc *Tình biển - Chào Trường Sa* (Trần Quang Huy và Lưu Hà An).

NSƯT Khánh Hòa luôn dành ưu tiên trong sự nghiệp để hát về biển đảo, đặc biệt về Trường Sa. Không chỉ giữ vai trò là nghệ sĩ biểu diễn tất cả các ca khúc trong phim; là diễn viên, người lên ý tưởng, viết kịch bản văn học cùng nhạc sĩ Lê Tâm, mà NSƯT Khánh Hòa còn tham gia hỗ trợ sản xuất cho *Trường Sa - Bến bờ trong nhau*… Nữ nghệ sĩ chia sẻ: "Trường Sa là tình yêu lớn nhất, sâu sắc nhất trong tôi. Dù đã đến với Trường Sa 8 lần, nhưng với tôi, lần nào cũng vẹn nguyên cảm xúc như lần đầu. Được gặp gỡ, làm việc với các chiến sĩ, người dân nơi đây, tôi luôn thấy họ chứa chan tình người, cháy bỏng tình yêu Tổ quốc. Dù không phải lúc nào cũng có thể đến với Trường Sa, nhưng trong trái tim tôi, tình cảm với Trường Sa luôn luôn hiện hữu. Càng xa càng nhớ, càng thôi thúc tôi thực hiện dự án phim ca nhạc này".

Phát biểu tại buổi ra mắt phim, Chuẩn đô đốc Phạm Văn Luyện, Phó Chủ nhiệm chính trị Quân chủng Hải quân khẳng định: *"Trường Sa - Bến bờ trong nhau* là sản phẩm văn hóa tinh thần mang giá trị nhân văn sâu sắc. Phim chuyển tải đến khán thính giả thông điệp về truyền thống đoàn kết, cống hiến quên mình của thế hệ cha anh… Thông qua đó, hình ảnh người chiến sĩ hải quân tiếp tục được tỏa sáng trong lòng nhân dân, gắn kết từ trái tim đến trái tim, góp phần làm cho đảo xa gần với đất liền hơn".

Phim có sự phối kết hợp vô cùng chặt chẽ, "hiệp đồng tác chiến" ăn ý, hết lòng từ rất nhiều người, nhiều đơn vị. Nhân sự ở các khâu ước tính lên tới hơn 1.000 người. Các đơn vị và tất cả những người trong đoàn làm phim đều dành tâm nguyện và tình yêu cho Trường Sa với 200% sức lực. Đặc biệt là sự ủng hộ vô cùng to lớn của Quân chủng hải quân với 2 máy bay trực thăng thuộc Lữ đoàn 954, 2 tàu hộ vệ tên lửa Đinh Tiên Hoàng và Quang Trung thuộc Lữ đoàn 162-BTL Vùng 4 Hải quân, tàu Yết Kiêu thuộc Lữ đoàn 189, 1 tàu vận tải lớn, 1 tàu vận tải nhỏ và rất nhiều quân trang phục vụ quá trình ghi hình…

Nhân lên tình yêu Trường Sa, tình yêu quê hương đất nước

Tính từ lúc khởi động đến hoàn thành bộ phim kéo dài gần 2 năm trời. Thời gian ghi hình gần một tháng tại Bán đảo Cam Ranh, Vùng 4 Hải quân, Quần đảo Trường Sa và Nhà giàn DK1, ê kíp thường xuyên làm việc tới 20h/ngày, dưới cái nắng cháy da cháy thịt, có những lúc gần 45 độ C. *Trường Sa - Bến bờ trong nhau* được thực hiện bởi 3 đạo diễn của Ban Văn nghệ - Đài truyền hình Việt Nam, đó là đạo diễn chính Phú Trần, phó đạo diễn Nguyễn Sỹ Khoa và đạo diễn hình ảnh Trịnh Minh Tuấn.

Phim có đại cảnh NSƯT Khánh Hòa biểu diễn ca khúc *Nơi ấy là Trường Sa* cùng dàn nhạc giao hưởng giữa biển khơi gây choáng ngợp. "Ban đầu, ê kíp sản xuất ngỡ việc thực hiện cảnh quay này là phi thực tế bởi có quá nhiều khó khăn. Tuy nhiên, với sự giúp đỡ, hỗ trợ của Quân chủng Hải quân, đoàn phim đã thiết kế được sân khấu giữa biển khơi, toàn bộ dàn nhạc giao hưởng tập trung trên tàu Yết Kiêu ở vịnh Cam Ranh Vùng 4 Hải quân, hai bên có hai chiếc tàu hộ vệ tên lửa, tạo nên một đại cảnh vô cùng hoành tráng", đạo diễn Phú Trần chia sẻ.

Hiếm có bộ phim ca nhạc nào như *Trường Sa - Bến bờ trong nhau* khi quy tụ dàn diễn viên 6 thế hệ tham gia: Nhà báo, nhà ngoại giao Đinh Quang Tiến (thế hệ 5X), NSND Mạnh Cường và NSƯT Minh Phương (thế hệ 6X), NSƯT Khánh Hòa (thế hệ 7X), diễn viên Tiến Lộc (thế hệ 8X), Huyền Thạch và Bình An (thế hệ 9X), em bé Cao Trần Bảo Khang và Xuân Trường (thế hệ 2k2)…

Tham gia phim, NSND Mạnh Cường và NSƯT Minh Phương có dịp nhớ lại những ngày khoác áo lính. Với diễn viên Tiến Lộc, đó là cảm xúc nể phục những chiến sĩ hải quân gan dạ, dũng cảm, kiên cường vượt qua những khó khăn thử thách, vượt qua nỗi cô đơn… để thực hiện nhiệm vụ canh giữ biển trời Tổ quốc.

Thế hệ diễn viên trẻ 9X như Bình An, Huyền Thạch… tham gia *Trường Sa - Bến bờ trong nhau* đã đem lại cho họ rất nhiều cảm xúc đặc biệt. Bình An chia sẻ: "Ông nội và ông ngoại tôi đều là những cựu chiến binh, từng tham gia kháng chiến chống Mỹ. Trước chuyến đi Trường Sa, tôi tới thăm hai ông, mỗi người đưa cho tôi một hòn đá lấy trong vườn để tôi đem ra đặt ở chùa đảo Trường Sa Lớn. Đây là việc cá nhân nhưng tôi thấy vô cùng ý nghĩa, vì cả hai ông của tôi đều muốn đóng góp một phần công sức nhỏ bé, dù chỉ là nắm đất, viên đá nhỏ để góp phần khẳng định chủ quyền đất nước".

Bộ phim ca nhạc *Trường Sa - Bến bờ trong nhau* ý nghĩa, đáng nhớ, đáng tự hào với tất cả mọi người như thế, và ngay từ khi ghi hình, phim đã nhân lên rất nhiều tình yêu Trường Sa, tình yêu quê hương đất nước trong mỗi người tham gia làm phim, từ đó, họ lại chuyển tải tinh thần đó đến chính gia đình mình, người thân của mình và lan tỏa ra toàn xã hội. ■

TP.HCM ban hành kế hoạch xét tặng danh hiệu Nghệ nhân

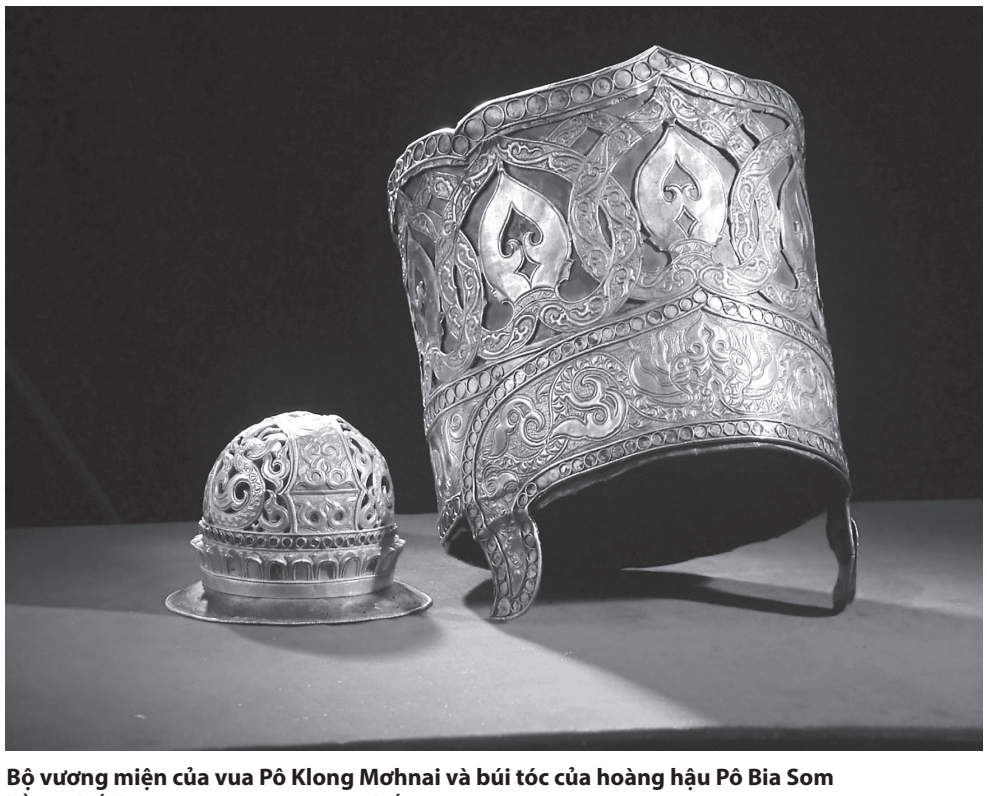
Sở VHTT TP.HCM vừa ban hành kế hoạch xét tặng danh hiệu "Nghệ nhân nhân dân" (NNND), "Nghệ nhân ưu tú" (NNƯT) trong lĩnh vực Di sản văn hóa phi vật thể (DSVHPVT) lần thứ tư trên địa bàn TP.

Đối tượng được xét chọn theo quy định tại Điều 2 của Nghị định số 93/2023/NĐ-CP của Chính phủ. Cụ thể, xét chọn đối với cá nhân là người Việt Nam đang nắm giữ, thực hành, truyền dạy và phát huy giá trị DSVHPVT thuộc các loại hình: Tiếng nói, chữ viết; ngữ văn dân gian; nghệ thuật trình diễn dân gian; tập quán xã hội và tín ngưỡng; lễ hội truyền thống; tri thức dân gian; nghề thủ công truyền thống. Xét chọn đối với tổ chức, cá nhân, cộng đồng dân cư có liên quan tới hoạt động xét tặng danh hiệu NNND, NNƯT trong lĩnh vực DSVHPVT. Không áp dụng đối với cá nhân đang nắm giữ, thực hành, truyền dạy và phát huy giá trị di sản văn hóa trong lĩnh vực nghề thủ công mỹ nghệ.

Việc xét tặng danh hiệu NNND trong lĩnh vực DSVHPVT cho cá nhân có tài năng hoặc kỹ năng nghề nghiệp đặc biệt xuất sắc, tiêu biểu cho loại hình DSVHPVT được tôn vinh…; có thời gian hoạt động liên tục hoặc cộng dồn từ 20 năm trở lên liên quan đến việc bảo vệ và phát huy giá trị DSVHPVT; đồng thời đã được tặng danh hiệu NNƯT trong lĩnh vực DSVHPVT. Xét tặng danh hiệu NNƯT dành cho cá nhân có tài năng hoặc kỹ năng nghề nghiệp đặc biệt xuất sắc, tiêu biểu cho loại hình DSVHPVT được tôn vinh…; có thời gian hoạt động liên tục hoặc cộng dồn từ 15 năm trở lên liên quan đến việc bảo vệ và phát huy giá trị DSVHPVT.

Từ ngày ban hành Kế hoạch đến ngày 1.1.2025, các cơ quan, đơn vị có liên quan và các cá nhân có đủ điều kiện xét tặng danh hiệu thực hiện hồ sơ và liên hệ Sở VHTT TP.HCM, cơ quan thường trực của Hội đồng cấp TP để được hướng dẫn hoàn chỉnh hồ sơ đề nghị xét tặng danh hiệu.

T.TRANG

Bộ vương miện của vua Pô Klong Mơhnai và búi tóc của hoàng hậu Pô Bia Som bằng chất liệu vàng ròng nguyên chất

Áo bào vua Chăm thế kỷ XVII

KHO MỞ BỘ SƯU TẬP DI SẢN VĂN HÓA HOÀNG TỘC CHĂM:

Có một không hai

● **THANH BA; ảnh: LƯ THÁI TUYÊN**

Bảo tàng tỉnh Bình Thuận đã ra mắt mô hình Kho mở Bộ sưu tập di sản văn hóa Hoàng tộc Chăm huyện Bắc Bình. Theo các nhà nghiên cứu, đây là bộ sưu tập di sản văn hóa có một không hai về Vương quốc Chăm cách đây hơn 400 năm.

Những hiện vật gốc độc bản vô giá

Trải qua 4 thế kỷ tồn tại, Bộ sưu tập di sản Hoàng tộc Chăm ở huyện Bắc Bình (Bình Thuận) với những hiện vật gốc độc bản có giá trị lớn về văn hóa, lịch sử, góp phần làm phong phú kho tàng văn hóa Việt Nam. Bộ sưu tập hiện lưu giữ hơn 100 hiện vật mang đậm giá trị lịch sử văn hóa như vương miện vua và hoàng hậu; gốm sứ; các sắc phong một số đời vua triều Nguyễn và một số loại tư liệu về đất đai, địa bạ, văn bản hành chính sao chép bằng chữ Hán Nôm... Giá trị nhất là bộ vương miện của vua Pô Klong Mơhnai vào đầu thế kỷ XVII và búi tóc của hoàng hậu Pô Bia Som bằng chất liệu vàng ròng nguyên chất, đường nét chạm khắc hoa văn rất độc đáo; trang phục của nhà vua, hoàng hậu, hoàng tử và công chúa với họa tiết cổ tinh xảo.

Theo các tài liệu lịch sử, Pô Klong Mơhnai là một trong những vị vua của Vương quốc Chăm pa có cống hiến lớn trên các lĩnh vực kinh tế, xã hội. Đậm nét là các hệ thống mương đập tưới tiêu và phát triển các nghề thủ công như làm đồ gốm, dệt thổ cẩm, kim hoàn... Cho tới ngày nay, các nghề này vẫn được cộng đồng người Chăm lưu giữ.

Qua thời gian khảo sát, thống kê, Bảo tàng tỉnh Bình Thuận đã phân loại Bộ sưu tập di sản Hoàng tộc Chăm thành 8 sưu tập: Sưu tập vương miện vua và hoàng hậu; Sưu tập vũ khí (đao, kiếm); Sưu tập nhạc khí (phèng la); Sưu tập đồ thờ tự (tín ngưỡng, tâm linh); Sưu tập vải (thổ cẩm và vải có nguồn gốc từ nước ngoài); Sưu tập gốm sứ; Sưu tập giấy (sắc phong một số đời vua triều Nguyễn, tư liệu về đất đai, địa bạ, các văn bản hành chính sao chép bằng chữ Hán Nôm từ những sắc phong các đời vua nhà Nguyễn); Sưu tập gỗ (rương đựng đồ hoàng tộc, mũ vệ binh).

Sắc phong vua nhà Nguyễn ban tặng cho Hoàng tộc Chăm

Trước năm 1975, Bộ sưu tập di sản văn hóa Hoàng tộc Chăm được cất giữ kín trong kho vì những lý do tâm linh, tín ngưỡng và phần quan trọng khác là an ninh, an toàn cho di sản và người bảo vệ di sản. Cho đến những năm 1991-1992, việc khảo sát, nghiên cứu và lập Hồ sơ khoa học Đền thờ vua Po Klaong Mơhnai và Bộ sưu tập mới từng bước được tiến hành và hoàn thành trình Bộ Văn hóa - Thông tin (nay là Bộ VHTTDL) xếp hạng tại Quyết định số 43/VH/QĐ ngày 7.1.1993.

Sau khi được xếp hạng, nhận thức được việc phải bảo vệ lâu dài Bộ sưu tập duy nhất của tổ tiên còn lại, gia đình hậu duệ Hoàng tộc Chăm là bà Nguyễn Thị Thềm (1911-1995) đã đồng ý từng bước để Bảo tàng Bình Thuận thiết kế, trưng bày Bộ sưu tập dưới dạng "Kho mở". Tuy nhiên, do ngôi nhà của bà Thềm ở thôn Tịnh Mỹ, xã Phan Thanh, huyện Bắc Bình, Bình Thuận được xây dựng từ những năm đầu của thập niên 1960, không gian khá chật hẹp, tầng dưới để ở, tầng trên chia thành 2 phòng để trưng bày, nên gia đình chỉ mở cửa phục vụ cho các đoàn nghiên cứu, đoàn chính khách, chưa phục vụ rộng rãi cho du khách tham quan chiêm ngưỡng các hiện vật gốc.

Cần hướng tiếp cận mới để Bộ sưu tập phát huy giá trị

Nhiều năm qua, chính quyền các cấp và các ngành chức năng cũng đã triển khai nhiều việc nhằm bảo tồn và phát huy giá trị của Bộ sưu tập di sản Hoàng tộc Chăm. Tuy nhiên, hiệu quả vẫn ở mức khiêm tốn, chưa tương xứng với giá trị của di sản. Chính vì vậy, cần có hướng tiếp cận mới để Bộ sưu tập thực sự phát huy giá trị trong đời sống xã hội phát triển, gắn với phát triển du lịch.

Thực hiện Dự án "Bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch" thuộc Chương trình mục tiêu quốc gia phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào DTTS và miền núi giai đoạn 2021-2030, từ năm 2023-2024, Bảo tàng tỉnh Bình Thuận được giao triển khai thực hiện "Xây dựng mô hình Kho mở Bộ sưu tập di sản Hoàng tộc Chăm huyện Bắc Bình kết nối gắn với các hành trình du lịch di sản văn hóa Chăm tại địa phương".

Để phục vụ khách tham quan, Kho mở Bộ sưu tập di sản Hoàng tộc Chăm được bố trí, trưng bày thành 2 không gian: Một không gian trưng bày hiện vật quý có giá trị về nghệ thuật tôn giáo và kinh tế lớn; không gian còn lại trưng bày một số trang phục của vua chúa Chăm có niên đại từ thế kỷ XVII và các sắc phong của vua triều Nguyễn, văn tự bằng chữ Hán, chữ Chăm.

Ông Võ Thành Huy, Phó Giám đốc Sở VHTTDL cho biết: Việc xây dựng mô hình Kho mở Bộ sưu tập di sản văn hóa Hoàng tộc Chăm huyện Bắc Bình kết nối với hành trình du lịch di sản văn hóa sẽ góp phần khôi phục, bảo tồn và phát huy các giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của dân tộc Chăm, tránh nguy cơ bị mai một. Đồng thời, phục vụ đời sống sinh hoạt của cộng đồng và góp phần phát triển du lịch ở Bình Thuận.

Trong giai đoạn triển khai Dự án, ngoài giá trị của 8 sưu tập hiếm có được chọn lựa, phân loại đưa vào trưng bày phục vụ khách tham quan, các thành viên trong gia đình Hoàng tộc Chăm cũng được tham gia vào khóa đào tạo, tập huấn về kỹ năng xây dựng mô hình và nghiệp vụ du lịch, do TS La Nữ Ánh Vân, Phó khoa Du lịch, Trường Đại học Phan Thiết trực tiếp đến tập huấn.

Mô hình Kho mở Bộ sưu tập di sản Hoàng tộc Chăm sau khi hoàn thành sẽ là điểm tham quan thú vị, đáp ứng nhu cầu tìm hiểu, nghiên cứu về một nền văn hóa lâu đời của đồng bào Chăm ở Bình Thuận. Đồng thời, thực hiện có hiệu quả mục tiêu mà Dự án 6 "Bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch" thuộc Chương trình mục tiêu quốc gia phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi.

Theo đánh giá của ông Nguyễn Anh Khoa, Giám đốc Công ty du lịch Sao Mai, mô hình Kho mở Bộ sưu tập di sản Hoàng tộc Chăm là điểm tham quan thú vị, đáp ứng nhu cầu tìm hiểu, nghiên cứu về nền văn hóa lâu đời của đồng bào Chăm ở Bình Thuận của du khách. Cùng với đó, việc kết hợp một số địa điểm, tour du lịch kết nối Phan Thiết - Bàu Trắng - Bắc Bình cũng rất có tiềm năng. Tuy nhiên, để thu hút nhiều du khách cần có thêm điểm vui chơi, giải trí, mua sắm… Trước mắt, Bảo tàng tỉnh tiếp tục đồng hành, hỗ trợ gia đình có giải pháp đảm bảo điều kiện vật chất để bảo tồn lâu dài, lưu giữ an toàn các sưu tập, hiện vật. "Thời gian tới, Bảo tàng tỉnh Bình Thuận mong muốn có sự phối hợp đồng bộ của các cơ quan, chính quyền địa phương, Sở, ngành liên quan và các hậu duệ vua Chăm để có giải pháp nhằm từng bước phát huy tại chỗ giá trị văn hóa nghệ thuật Bộ sưu tập và giải pháp kinh tế khi đưa vào kết nối gắn với các hành trình du lịch di sản văn hóa Chăm tại địa phương", ông Đoàn Văn Thuận cho biết thêm.■

Chuyện về dòng họ tiền hiền hiếu học

● NHƯ ĐỒNG

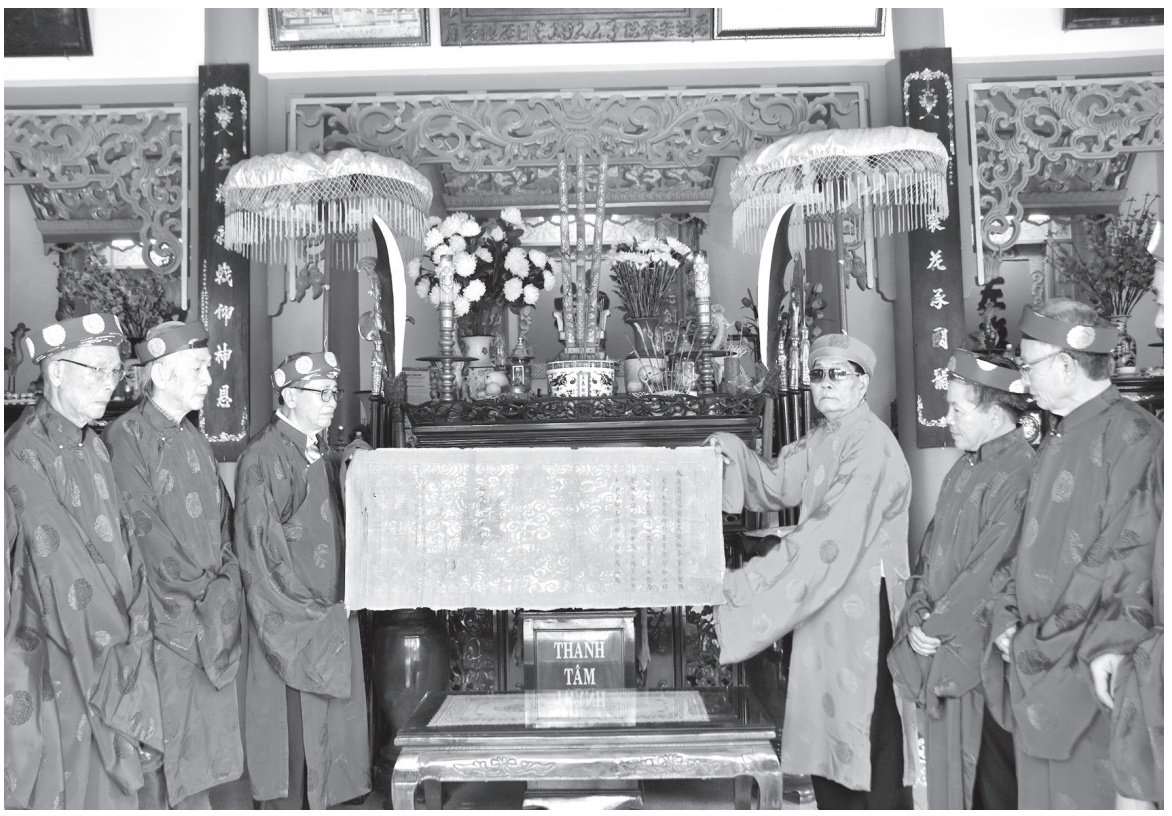
Làm theo lời Bác Hồ dạy: *Vì lợi ích mười năm trồng cây, vì lợi ích trăm năm trồng người*, dòng họ Trần tiền hiền Sáu xã Vạn Phước (Mộ Đức, Quảng Ngãi) là một trong những dòng họ thực hiện phong trào khuyến học, khuyến tài sớm nhất ở địa phương.

Xác định chỉ học tập mới giúp con cháu có tương lai tươi sáng, từ cách đây 32 năm, vào mùa xuân năm 1992, tổ chức khuyến học (nay là Ban khuyến học) của dòng họ Trần tiền hiền Sáu xã Vạn Phước được thành lập.

Ông Trần Hưng, Trưởng ban khuyến học chia sẻ, giai đoạn đầu tiên huy động bà con rất khó khăn, phải gom từng ang thóc, lon gạo để chắt chiu cho con cháu học hành. Hội đồng gia tộc xác định, tiếp nối truyền thống cha ông ngày trước, có những vị học cao, đỗ đạt rồi ra làm quan chức phục vụ đất nước, nhân dân qua các thời kỳ là việc làm quan trọng và cần thiết. "Chúng tôi luôn tâm niệm "học là quốc sách", nền kinh tế hiện tại là kinh tế của tri thức cho nên huy động tất cả dòng họ, phụ huynh đều phải có ý thức chăm lo, tạo điều kiện cho con cháu học tập để mai sau phục vụ cho bản thân, gia đình, dòng tộc, đất nước và xã hội được lâu dài", ông Hưng bày tỏ.

Công tác khuyến học, khuyến tài được dòng họ Trần tiền hiền Sáu xã Vạn Phước chú trọng từ sớm, đã trở thành mạch nguồn bền sâu, nuôi dưỡng, khơi dậy tinh thần hiếu học của các thế hệ con cháu.

Em Trần Ngọc Hoàng Ngân, học sinh lớp 7C, Trường THCS Nguyễn Trãi, huyện Mộ Đức cho biết: "Được sinh ra và nuôi dưỡng trong mạch nguồn của một vùng quê giàu truyền thống cách mạng và hiếu học, em luôn ý thức rèn luyện, phấn đấu để bồi đắp thêm các giá trị truyền thống từ ngàn xưa cha ông để lại. Hằng năm, ai học giỏi, đạt thành tích tốt thì đều được ông bà thưởng, đó cũng là động lực để em càng ngày càng cố gắng học tập hơn".

Di tích Mộ và Nhà thờ tiền hiền Trần Văn Đạt được công nhận là Di tích lịch sử cấp tỉnh

Trao quà và giấy khen cho con em học giỏi trong dòng họ

Theo Chủ tịch Hội Khuyến học huyện Mộ Đức Huỳnh Công Hậu, dòng họ Trần tiền hiền Sáu xã Vạn Phước được công nhận là dòng họ hiếu học tiêu biểu cấp tỉnh. Riêng Ban khuyến học của dòng họ này nhiều năm liền nhận được giấy khen của Hội Khuyến học huyện vì đã có thành tích xuất sắc trong phong trào thi đua xây dựng xã hội học tập. Đây là một trong những điểm sáng của địa phương hiện nay.

Không chỉ chăm lo công tác khuyến học, khuyến tài, dòng họ Trần tiền hiền Sáu xã Vạn Phước còn luôn bảo ban con cháu khắc ghi đạo lý "Uống nước nhớ nguồn", sống ân tình, nhân nghĩa. Thủy tổ của dòng họ Trần tiền hiền Sáu xã Vạn Phước là cụ Trần Văn Đạt, quê gốc ở xã Thụy Ứng, huyện Thượng Phúc, phủ Thường Tín, tỉnh Hà Đông (nay là thôn Thụy Ứng, xã Hòa Bình, huyện Thường Tín, ngoại thành Hà Nội). Năm 1471, cụ Trần Văn Đạt cùng cụ Huỳnh Công Chế theo vua Lê Thánh Tông tham gia cuộc Nam chinh, lập được nhiều công trạng trong cuộc tiến binh thu phục Chiêm Động, Cổ Lũy Động (nay là các tỉnh Quảng Nam, Quảng Ngãi và TP Đà Nẵng)…

Lúc bấy giờ, vùng Cổ Lũy Động nói chung và phần đất phía Nam (nay là các huyện Mộ Đức, thị xã Đức Phổ) nói riêng, dân cư thưa thớt, chằng chịt ao đầm. Do vậy, vua Lê Thánh Tông giao cho các tướng lĩnh trực tiếp mộ dân và đưa con cháu từ phía Bắc vào khai phá, lập làng. Nhà vua giao cho cụ Trần Văn Đạt trông coi việc khẩn hoang, lập trại ở vùng đất thuộc huyện Mộ Đức.

Kể từ thời mới khai mở, lập làng Vạn Phước (cuối thế kỷ XV) đến đầu thế kỷ XIX, cụ Đạt cùng các bậc tiền nhân nhiều đời đã ra lập nên 6 xã có tên chung là Vạn Phước, tương ứng với địa phận hai xã Đức Hòa, Đức Phú (huyện Mộ Đức) và một phần hữu ngạn sông Vệ, từ Hành Thịnh đến Hành Thiện, Hành Tín Đông (huyện Nghĩa Hành) ngày nay. Với những công lao trong việc mở đất, lập làng, cụ Trần Văn Đạt vừa là Thủy tổ của họ Trần tiền hiền Sáu xã Vạn Phước, vừa là bậc Tiền hiền của hai xã Đức Hòa, Đức Phú. Di tích Mộ và Nhà thờ tiền hiền Trần Văn Đạt đã được công nhận là Di tích lịch sử cấp tỉnh.

Ông Trần Dụng, Phó Chủ tịch Hội đồng gia tộc dòng họ Trần tiền hiền Sáu xã Vạn Phước cho biết: "Bà con lúc nào cũng hướng về tiên tổ và giữ gìn được bản chất tốt đẹp của dòng họ. Để nhắc nhở thế hệ sau ý thức về cội nguồn, hằng năm, ngày Giỗ Tổ tiền hiền Trần Văn Đạt, dòng họ đều tổ chức tôn nghiêm, thành kính và long trọng. Đồng thời, đối với nhân dân địa phương, đây cũng là dịp tri ân người đã có công khai khẩn, lập làng".■

Bình Định hỗ trợ kinh phí để trẻ em xã đảo Nhơn Châu có điều kiện đến trường

Tại kỳ họp đầu tháng 7 năm nay, HĐND tỉnh Bình Định đã thông qua Nghị quyết hỗ trợ tiền học, tiền ăn, tiền thuê trọ, chi phí học tập và tiền đò cho học sinh xã đảo Nhơn Châu. Theo đó, từ năm học 2024-2025 trở đi, học sinh thường trú xã Nhơn Châu đang theo học tại các trường THPT trên địa bàn TP Quy Nhơn được hỗ trợ 100% mức thu học phí. Ngoài ra, mỗi học sinh còn được hỗ trợ tiền ăn 540.000 đồng/tháng, tiền thuê nhà trọ 180.000 đồng/tháng, chi phí học tập 150.000 đồng/tháng và tiền đi đò 200.000 đồng/tháng.

Ông Nguyễn Phương Nam, Phó Chủ tịch UBND TP Quy Nhơn cho biết, đây là tin rất vui đối với gia đình và các em học sinh ở xã đảo Nhơn Châu. Hy vọng với sự hỗ trợ của tỉnh, các em có thể yên tâm học tập và đạt nhiều thành tích cao trên con đường học vấn.

Xã đảo Nhơn Châu còn được gọi là đảo Cù Lao Xanh, cách đất liền Quy Nhơn khoảng 24 km. Ở đây không có trường THPT, học sinh tốt nghiệp THCS phải vào TP Quy Nhơn để học tiếp. Việc đi lại ra vào đảo đều phụ thuộc vào thuyền đò.

Theo ông Đào Đức Tuấn, Giám đốc Sở GD&ĐT tỉnh Bình Định, hiện tại có khoảng gần 30 em học sinh ở xã đảo Nhơn Châu đang theo học các trường THPT tại TP Quy Nhơn. Nghị quyết thể hiện sự quan tâm, chăm lo đến việc học tập của học sinh xã đảo đang học tập tại các trường trên địa bàn tỉnh. Qua đó, kịp thời động viên các em nỗ lực học tập, khắc phục tình trạng bỏ học vì hoàn cảnh khó khăn, góp phần tạo nguồn nhân lực cho xã đảo.

LINH TÁ

Từ năm học 2024-2025 trở đi, học sinh xã đảo Nhơn Châu đang theo học tại các trường THPT trên địa bàn TP Quy Nhơn sẽ được hỗ trợ tiền học phí, tiền ăn, tiền thuê trọ, chi phí học tập và tiền đò

Những trải nghiệm **đáng nhớ**

● **THU SÂM (từ Paris, Pháp)**

Là một trong ba phóng viên Việt Nam được Ban tổ chức Thế vận hội 2024 cấp thẻ tác nghiệp tại sự kiện thể thao lớn nhất hành tinh, phóng viên Báo *Văn Hoá* đã có những trải nghiệm đáng nhớ tại kỳ Thế vận hội mùa hè tổ chức trên đất Pháp này.

Phóng viên Báo *Văn Hóa* tác nghiệp tại khu thể thao dưới nước, nơi VĐV Huy Hoàng thi đấu

Pháp sử dụng cả lực lượng kỵ binh để gìn giữ an ninh

Khi chưa đặt chân đến Pháp, chúng tôi đã nghe hàng loạt lời cảnh báo về nạn móc túi, cướp giật tại kinh đô hoa lệ này. Dù đã đi nhiều nơi và từng đến Pháp nhưng trong tôi vẫn không tránh khỏi cảm giác lo lắng khi một mình phải xách tới 2 vali và 1 balo mà ở Paris cảnh báo đầu tiên là đeo balo về phía trước ngực. Thế nhưng balo của tôi lại quá nặng với máy tính, máy ảnh nên không thể làm đúng như cảnh báo được.

Đến sân bay, sau khi nhanh chóng làm thủ tục nhập cảnh, hành trình "tra tấn" của chúng tôi bắt đầu khi phải lôi kéo đồ đạc, leo lên, leo xuống các bến tầu điện ngầm. Dù may mắn được một anh Việt kiều Pháp nhiệt tình giúp đỡ nhưng những lúc chuyển ga, bê đồ lên xuống cầu thang, nhất là cầu thang bộ cao, lại rất dài, quả là rút hết sức lực của tôi và bạn đồng nghiệp vừa trải qua chuyến bay đêm không ngủ sang Pháp.

Khổ nhất là đồ đạc thì lỉnh kỉnh nhưng luôn phải cảnh giác với bất kỳ ai xung quanh vì sợ bị cướp giật. Sau hành trình vật vã, chúng tôi cũng về được đến nơi ở. Thế mới biết ở Việt Nam tiện hơn rất nhiều. Tại sân bay quốc tế lớn như Nội Bài, bạn chỉ cần đặt grab là đã được phục vụ tận nơi với giá chỉ bằng 1/5 so với bên Pháp. Còn ở đây thì taxi quá đắt đỏ, không phù hợp với túi tiền của chúng tôi.

Trên đường đi, chúng tôi khá ngạc nhiên vì dù đang tổ chức Thế vận hội thể thao lớn nhất thế giới nhưng trên đường hầu như rất ít băng rôn, khẩu hiệu hoặc biểu tượng gì đó về Olympic như các quốc gia khác. Cuộc sống của thành phố du lịch vẫn tấp nập, vội vã như nó vốn có.

Đa phần người dân Pháp mà chúng tôi gặp đều rất nhiệt tình và may mắn thay là sau một tuần ở Pháp chúng tôi vẫn gặp được những con người an toàn như thế. Tôi cũng nghe thông tin rằng nhiều người dân Pháp cũng không đồng tình với việc Chính phủ tổ chức Olympic vì quá tốn kém nên phá đường tàu, phản đối không cho Ban tổ chức bắn mây tại lễ khai mạc. Hoặc lấy lý do là bảo vệ môi trường, không muốn việc bắn mây, tránh mưa sẽ làm ô nhiễm một vùng rộng lớn.

Và chính vì điều này mà cuối cùng lễ khai mạc Olympic dù được chuẩn bị công phu, kịch bản sáng tạo và người Pháp cầu kỳ chuẩn bị trong 4 năm cuối cùng diễn ra trong cảnh mưa gió sụt sùi. Đó là điều tôi chưa từng gặp ở các kỳ Olympic gần đây. Nhất là khi đây là lần đầu tiên lễ khai mạc một kỳ Thế vận hội được tổ chức ngoài trời, rất cần tránh mưa. Thế là tất cả cùng ướt và lạnh, từ diễn viên cho tới khán giả và đương nhiên không thể thiếu cánh nhà báo chúng tôi.

Mưa suốt lễ khai mạc trong khi ngồi ngoài trời đã khiến cho nhiều phóng viên ảnh vất vả và phóng viên viết không thể lôi máy tính ra viết bài. Đã thế, bầu không khí u ám vì mưa gió đã làm cho lễ khai mạc bớt sự lung linh như vốn thấy. Tuy nhiên, điều đáng mừng là vì kịch bản của lễ khai mạc quá hay và táo bạo nên vẫn được khen ngợi bên cạnh những "hạt sạn" mà khó kỳ Đại hội nào tránh được.

Trong những ngày đầu tiên tác nghiệp tại Pháp, điểm đáng mừng là dù nhiều người dân Pháp phản đối, thì Olympic với sức hấp dẫn vốn có của nó vẫn lôi kéo được đông đảo người dân đến cổ vũ cho các cuộc tranh tài. Bằng chứng là ngay ở cuộc tranh tài của môn Bơi vừa diễn ra, dù là ngày đầu tuần, người dân bận rộn đi làm nhưng đã có đông đảo khán giả tới cổ vũ.

Họ đi từ rất sớm và xếp hàng dài cả cây số để vào xem môn Bơi, không khí bên ngoài sân khá cuồng nhiệt, không kém gì không khí xem bóng đá trên... sân Mỹ Đình. Nhiều gia đình vui vẻ chụp ảnh bên ngoài, tạo nên bầu không khí ấm áp. Không giống như một số nước khác sẽ có biểu tượng Olympic ở dưới lòng đường để tiện cho việc di chuyển của người hâm mộ, nước Pháp sử dụng khá nhiều tình nguyện viên chỉ đường và lực lượng cảnh sát, kể cả đội kỵ binh tại những nơi tổ chức các môn thể thao hấp dẫn, thu hút đông đảo người xem.

Vì thế những cảnh báo về nạn trộm cắp, cướp giật tại các địa điểm này có vẻ như hơi thừa. Tuy nhiên chúng tôi vẫn được người dân bản xứ khuyến cáo rằng: Luôn đeo balo đằng trước, không cầm điện thoại trên tay, không đi về khuya để tránh kẻ cướp... Tuy nhiên với đặc thù các cuộc thi đấu của Olympic thì cánh phóng viên không thể về sớm được. Và vì thế chúng tôi cũng hy vọng rằng cho đến khi trở về Việt Nam, nước Pháp vẫn là điểm đến an toàn và lời cảnh báo của người dân bản xứ không trở thành sự thực...■

Nỗ lực vượt qua chính mình

Chân chạy Trần Thị Nhi Yến cùng HLV Nguyễn Thị Thanh Hương đang trong quá trình chuẩn bị cho nội dung 100m nữ tại Olympic Paris 2024 vào ngày 2.8. Dù không có nhiều cơ hội để tạo bất ngờ ở nội dung này nhưng Nhi Yến sẽ nỗ lực hết sức để vượt qua thành tích tốt nhất của bản thân trong lần đầu tham dự đấu trường Thế vận hội.

Nhi Yến là gương mặt đại diện duy nhất của điền kinh Việt Nam tại Thế vận hội năm nay. Để được góp mặt tại Olympic Paris 2024, Nhi Yến đã nhận được suất đặc cách của điền kinh thế giới nhờ 5 kết quả tích lũy thành tích tốt từ 1.7.2023 đến 30.6.2024, cô là chân chạy duy nhất của kiền kinh Việt Nam lọt vào top 100 Olympic ở nội dung 100m nữ ở vòng loại Thế vận hội 2024. Nhi Yến cũng là nữ VĐV điền kinh Việt Nam thứ hai được nhận suất đặc cách dự Thế vận hội, sau Quách Thị Lan ở nội dung 400m rào tại Tokyo (Nhật Bản) 3 năm trước.

Chân chạy 19 tuổi dù mới chỉ thi đấu thể thao chuyên nghiệp được gần 2 năm nhưng cô đã có những bước tiến thần tốc khi không có đối thủ ở các cự ly 100m và 200m tại các giải vô địch quốc gia. Ở tuổi 19, Nhi Yến đã sở hữu những thành tích đáng mơ ước. Cô gái sinh năm 2005 từng giành 2 HCV 200m và 100m tại Đại hội Thể thao toàn quốc 2022 và giải VĐQG 2023, 1 HCB 200m và 1 HCĐ 100m tại SEA Games 32, xếp hạng 6 ở cự ly 100m giải điền kinh vô địch châu Á 2023, lọt vào chung kết 100m và 200m ở Asian Games 19.

Có thể nói, Nhi Yến là VĐV có sự thăng tiến nhanh và mạnh mẽ nhất của điền kinh Việt Nam trong thời gian qua, từ việc tham dự Đại hội thể thao toàn quốc 2022 cho đến SEA Games 32, Asian Games 19 và bây giờ là Olympic Paris 2024. Nhi Yến có thành tích tốt nhất tại nội dung 100m là 11 giây 40, thông số này đã giúp cô giành HCB tại giải điền kinh U20 châu Á hồi cuối tháng 4 ở UAE. Đến Paris lần này, Nhi Yến

Dự Olympic Paris 2024, Nhi Yến sẽ cố gắng thi đấu vượt qua thành tích tốt nhất của chính mình

quyết tâm thi đấu để vượt qua thành tích tốt nhất của bản thân. "Được tham dự Thế vận hội là giấc mơ của em, đó cũng là niềm tự hào rất lớn của bản thân. Mục tiêu của em tại Thế vận hội là cố gắng thi đấu hết sức có thể để vượt qua thành tích tốt nhất của chính mình".

Nhi Yến được coi là người kế cận có thể tiếp bước "nữ hoàng tốc độ" Đông Nam Á - Lê Tú Chinh ở cự ly 100m và 200m của điền kinh Việt Nam trong tương lai. Thật trùng hợp khi chân chạy quê Long An này đang được sự chỉ bảo tận tình của HLV Nguyễn Thị Thanh Hương - người đã huấn luyện Lê Tú Chinh trước đây. Chia sẻ về quá trình chuẩn bị của hai cô trò cho Olympic Paris 2204, HLV Thanh Hương nói: "Thời gian qua, Nhi Yến đã có sự chuẩn bị rất tốt cho Olympic. Em ấy cũng đang rất quyết tâm thể hiện bản thân tại đấu trường này. Tất nhiên, sẽ không có áp lực thành tích nào cho Nhi Yến vì Olympic là đấu trường rất khắc nghiệt. Do vậy mà hai cô trò có tâm lý rất thoải mái. Hy vọng rằng Nhi Yến sẽ tiếp tục nỗ lực để có được thông số tốt tại kỳ Olympic tới".

Bài, ảnh: NGỌC LÝ

Paris điềm tĩnh chống Covid-19

● **NGỌC TRUNG**

Nỗi ám ảnh về đại dịch Covid-19 không còn nặng nề như trước nhưng vẫn ẩn hiện quanh kỳ Thế vận hội năm nay. Dù vậy, ban tổ chức tỏ ra khá điềm tĩnh để xử lý.

Trường hợp dương tính với Covid-19 đầu tiên tại Thế vận hội Paris 2024 là thành viên đoàn Australia

Paris 2024 là kỳ thế vận hội đầu tiên được tổ chức trong thời kỳ "hậu Covid-19". 3 năm trước, sau khi không thể tổ chức đúng năm 2020, Thế vận hội Tokyo (Nhật Bản) năm 2021 phải diễn ra trong bối cảnh siết chặt các biện pháp phòng, chống dịch, bao gồm quy định không cho khán giả đến sân cổ vũ. Dù vậy, vẫn có 458 người, bao gồm 29 VĐV nhiễm virus corona trong thời gian diễn ra giải đấu.

Năm nay, hàng ngàn VĐV đổ về Thủ đô nước Pháp để tham gia tranh tài tại Thế vận hội. Giới chức Paris cũng kỳ vọng sẽ đón khoảng 15 triệu lượt du khách, bao gồm 2 triệu lượt du khách nước ngoài trong vòng hơn 1 tháng tới. Kèm theo lượng người khổng lồ này là nguy cơ bùng phát dịch Covid-19. Cần biết thêm, tháng 6 vừa qua giải đua xe đạp nổi tiếng Tour de France từng bị gián đoạn vì ảnh hưởng của virus corona. Trả lời phỏng vấn đài truyền hình CBS News, bác sĩ Céline Gounder cho rằng "sự gia tăng đột biến các ca nhiễm thể là do virus corona tiếp tục đột biến và do vắc-xin chỉ có tác dụng trong thời gian ngắn".

Không chỉ vậy, Thế vận hội 2024 đã ghi nhận những ca nhiễm virus đầu tiên. Cụ thể, bà Anna Meares, Trưởng đoàn thể thao Australia xác nhận 5 nữ tuyển thủ bóng nước quốc gia này có kết quả dương tính với Covid-19 sau khi đến Paris. "Hiện các VĐV này không xuất hiện tại các khu vực đông người. Đến khi nào đủ sức khỏe, họ sẽ trở lại tập luyện và tuân thủ mọi quy trình phòng, chống dịch chúng tôi đưa ra", bà cho biết. Tuy nhiên, người đứng đầu đoàn thể thao Australia đưa ra quan điểm: "Các VĐV không hề có biểu hiện nghiêm trọng. Tôi phải nhấn mạnh rằng chúng tôi sẽ áp dụng các biện pháp điều trị đối với virus corona như các virus cúm khác. Chúng ta không còn ở Tokyo".

Ở diễn biến khác, một số VĐV Bỉ đã phải hoãn chuyến khởi hành đến Pháp sau khi xét nghiệm dương tính. Trước đó, Liên đoàn Judo Pháp cắt ngắn lịch trình tập huấn trước thềm Olympic sau khi một thành viên bị chẩn đoán mắc Covid-19. Ngoài ra, đội tuyển bơi lội Pháp từng phải áp dụng biện pháp phòng, chống dịch chặt chẽ hơn sau khi phát hiện ca nhiễm trong khuôn khổ giải vô địch quốc gia.

Những vụ việc vừa nêu cũng như sự cố gián đoạn tại Tour de France đang dấy lên mối quan ngại cho Thế vận hội 2024. Khoảng 10.500 VĐV dự kiến có mặt tại Paris, và ban tổ chức hiểu rằng bên cạnh tinh thần thể thao, làng Olympic cũng là nơi tiềm ẩn nguy cơ bùng phát dịch khi hơn 1 tháng tới, khoảng 14.000 người sẽ lưu trú. Tuy nhiên, ban tổ chức không quá lo lắng hay nao núng. "Hiện tại, chúng tôi chưa áp dụng bất kỳ biện pháp nào. Chúng tôi chỉ khuyến nghị các đoàn thể thao nên xét nghiệm các thành viên trước khi đến làng VĐV", ông André-Pierre Goubert, giám đốc Olympic và thể thao thành tích cao tại Ủy ban Olympic và Thể thao Quốc gia Pháp cho biết.

Tại làng VĐV, ban tổ chức không bắt buộc đeo khẩu trang nhưng tất cả các điểm khám chữa bệnh và ăn uống đều chuẩn bị sẵn xà phòng rửa tay. Các quan chức y tế Pháp thừa nhận dịch bệnh có khả năng bùng phát và khuyến cáo các VĐV, thành viên đoàn thể thao cũng như du khách nên thận trọng nhưng không cần quá lo lắng. Chính phủ Pháp và Tổ chức Y tế Thế giới cũng chứng nhận rằng số ca nhiễm Covid-19 ở Pháp chỉ tăng vừa phải. Bộ trưởng Bộ Y tế Frédéric Valletoux cho biết: "Không có rủi ro lớn về đại dịch. Tất nhiên là có trường hợp dương tính. Chúng tôi chứng kiến một số đỉnh nhỏ nhưng còn lâu mới so được với những gì đã xảy ra vào các năm 2020, 2021, 2022".

Lạc quan hơn, ông Guillaume Gille, HLV trưởng đội tuyển bóng ném Pháp chia sẻ: "Chúng tôi đã có kinh nghiệm chống chọi với Covid-19 từ lâu, bây giờ cần xử lý thực tế hơn. Không cần phải cách ly đến mức cực đoan như thể mất kiểm soát. Chúng tôi chỉ đảm bảo các biện pháp y tế cơ bản, ai khỏe mạnh thì vẫn khỏe, ai đau ốm thì chăm sóc".■

Nơi tuyển chọn những tài năng trẻ

Những ngày này, Giải vô địch Kickboxing trẻ toàn quốc năm 2024 đang diễn ra rất sôi nổi tại Bình Định. Đây là dịp đánh giá phong trào tập luyện môn Kickboxing, trình độ chuyên môn của các VĐV, phát hiện, tuyển chọn và bồi dưỡng VĐV có triển vọng, bổ sung vào đội tuyển trẻ quốc gia, chuẩn bị lực lượng tham gia giải quốc tế thời gian tới.

Giải vô địch Kickboxing trẻ toàn quốc năm 2024 diễn ra từ ngày 27.7 - 1.8 với hơn 500 VĐV thuộc các đội tuyển đến từ hơn 40 tỉnh, thành, ngành trong cả nước tham gia. Theo đó, các VĐV thi đấu đối kháng theo thể thức loại trực tiếp nội dung lowkick ở lứa tuổi 13-14, 15-16, 17-18, với 58 hạng cân (30 hạng cân nam từ 42-75 kg và 28 hạng cân nữ từ 40-69 kg).

Bình Định là đơn vị đăng cai nên ban huấn luyện và các VĐV rất quyết tâm thi đấu để thể hiện mình là ứng cử viên số một cho giải đấu. Ông Bùi Trung Hiếu, Phó Giám đốc Sở VHTT Bình Định cho biết: "Tại Giải vô địch Kickboxing trẻ toàn quốc năm 2024, đội tuyển Kickboxing Bình Định tham gia với 34 VĐV, trong đó có 10 VĐV phong trào. Vừa qua, đội tuyển Kickboxing Bình Định được thành lập, định hướng chuyên sâu giúp VĐV tập luyện các bài dành riêng của bộ môn Kickboxing. Bởi vậy, ở giải đấu này, các VĐV đội chủ nhà có nhiều thuận lợi, kỳ vọng thể hiện tốt, giành thành tích cao hơn so với trước đây".

Theo ông Bùi Trung Hiếu, bên cạnh mục đích tiếp tục đẩy mạnh cuộc vận động "Toàn dân rèn luyện thân thể theo gương Bác Hồ vĩ đại", thì giải đấu cũng là một hình thức tuyên truyền để thúc đẩy phong trào tập luyện môn Kickboxing tại các địa phương và thông qua giải đấu, các đơn vị đánh giá được quá trình huấn luyện, đào tạo VĐV của đơn vị mình, giúp các VĐV trẻ quyết tâm phấn đấu ra sức tập luyện.

Kickboxing là môn thể thao mang tính thực chiến cao, được phát triển rộng khắp ở các nước. Hằng năm tại các giải vô địch thế giới, vô địch châu Á, đã thu hút đông đảo vận động viên đến từ các nước tham gia. Du nhập vào Việt Nam từ năm 2009, Giải vô địch Kickboxing toàn quốc lần đầu tiên được tổ chức tại Bình Định, chỉ với 9 đoàn và khoảng 70 vận động viên tham gia. Nhận thấy tính hấp dẫn và phù hợp với tố chất của con người Việt Nam, là môn võ hội tụ đầy đủ sự tinh túy trên nền tảng của các môn: Karate, Muay Thái, Quyền Anh… Việt Nam đã định hướng, tiếp cận và linh hoạt đưa môn Kickboxing vào hệ thống thi đấu thường niên, với 3 giải thi đấu

Giải vô địch Kickboxing trẻ toàn quốc năm 2024 đang diễn ra sôi nổi tại Bình Định

chính thức của quốc gia từ năm 2010. Có thể nhận thấy, trải qua 15 năm hình thành, xây dựng và phát triển, Kickboxing Việt Nam đang có bước đi đúng hướng, giành được nhiều thành tích ở đấu trường quốc tế, khẳng định vị trí số một khu vực Đông Nam Á.

Trao đổi với chúng tôi về kỳ vọng Giải vô địch Kickboxing trẻ toàn quốc năm 2024 tổ chức tại Bình Định lần này, ông Vũ Đức Thịnh - Chủ tịch Liên đoàn Boxing Việt Nam chia sẻ: "Tại giải này, chúng ta có thể tuyển chọn được những VĐV trẻ xuất sắc để chuẩn bị Giải vô địch Kickboxing trẻ thế giới tổ chức tại Hungary diễn vào tháng 8 năm nay, với dự kiến có 10 VĐV Việt Nam tham gia tranh tài. Cũng sau giải vô địch lần này, Liên đoàn Boxing Việt Nam sẽ tham mưu, đề xuất Cục TDTT thành lập đội tuyển trẻ Kickboxing quốc gia để chuẩn bị lực lượng cho tương lai.

Bài, ảnh: PHAN HIẾU

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 33 ngõ 294/2 Kim Mã, Q. Ba Đình, Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 370/GP-BTTTT ngày 05/7/2016 của Bộ Thông tin và Truyền thông

● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, P. Võ Thị Sáu, Q.3, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Phương Sài, TP Nha Trang, Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, Q. Sơn Trà, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798

● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam

GIÁ: 5.000đ

Bà Harris nhận được 200 triệu USD tiền quyên góp

Tính đến ngày 29.7, trong chiến dịch tranh cử, bà Kamala Harris đã nhận được số tiền quyên góp lên tới 200 triệu USD chỉ trong vòng một tuần. Theo giới quan sát, đây là con số rất lớn và vô cùng ấn tượng. Trước đó, chiến dịch tranh cử của ông Donald Trump hồi đầu tháng 7 đã vận động được số tiền quyên góp lên tới 331 triệu USD trong quý II.

Các cuộc thăm dò cho thấy, bà Harris và ông Trump về cơ bản ngang ngửa nhau, tạo tiền đề cho một chiến dịch tranh cử gay cấn trong 100 ngày còn lại trước cuộc bầu cử.

M.PHẠM

Tai nạn đường sắt nghiêm trọng ở Nga

Một đoàn tàu chở 800 hành khách đã đâm vào chiếc xe tải trên đường ngang, khiến nhiều toa tàu trật bánh và làm ít nhất 140 người bị thương.

Đường sắt Nga cho biết, chiếc xe tải Kamaz đã vi phạm luật giao thông, đi vào đường ngang mặc dù đã có báo động, dẫn đến đoàn tàu đang đi từ Kazan ở Tatarstan đến Adler đâm vào xe tải với tốc độ khoảng 65 km/giờ gần ga Kotelnikovo, nằm ở vùng Volgograd, cách Moskva khoảng 1.200 km về phía nam. Theo kênh *Mash Telegram*, tài xế xe Kamaz đang trong tình trạng nguy kịch.

P.MINH

La Via Appia, Di sản thế giới thứ 60 của Italia

Đường cổ La Via Appia (Italia) vừa được Tổ chức Giáo dục, Khoa học và Văn hóa Liên Hợp Quốc (UNESCO) đưa vào Danh sách Di sản thế giới. Đây là Di sản thế giới thứ 60 của Italia.

Bộ trưởng Văn hóa Italia Gennaro Sangiuliano đánh giá cao việc UNESCO nắm bắt được giá trị phổ quát đặc biệt của một công trình kỹ thuật phi thường, trong nhiều thế kỷ đóng vai trò thiết yếu cho các hoạt động trao đổi thương mại, xã hội và văn hóa với Địa Trung Hải và phương Đông. Đây là sự công nhận giá trị của lịch sử và bản sắc của Italia, từ đó có thể mang lại lợi ích kinh tế cho các vùng lãnh thổ liên quan.

L.YẾN

Những "thiên đường" của nghệ thuật múa rối ở châu Âu

CHI MAI

Bên cạnh thành phố Charleville-Mézières (Pháp) thì Nhạc viện Mons (Bỉ) đang nổi lên như một thiên đường của nghệ thuật múa rối ở châu Âu. Những nơi này đã đóng góp lớn cho sự phát triển của nghệ thuật múa rối không chỉ ở châu Âu mà của cả thế giới.

Thành phố Charleville-Mézières nằm ở miền Bắc nước Pháp, từ lâu đã được biết đến như một "thánh địa" của nghệ thuật múa rối. Dù không có những ghi chép chính xác về thời điểm múa rối xuất hiện lần đầu tiên tại đây, nhưng có thể khẳng định rằng nghệ thuật này đã gắn bó chặt chẽ với cuộc sống của người dân thành phố từ rất lâu đời. Người dân ở nơi đây tin rằng, những con rối đầu tiên tại Charleville-Mézières được tạo ra từ những khúc gỗ linh thiêng, mang trong mình linh hồn của những người nghệ nhân đã khuất. Người ta tin rằng, khi các nghệ sĩ điều khiển con rối, họ đang kết nối với thế giới tâm linh và kể lại những câu chuyện của tổ tiên.

Những con rối thu hút sự chú ý của du khách nhí tại Charleville-Mézières
Ảnh: ARDENNES TOURISME

Chính quyền thành phố Charleville-Mézières từ nhiều thập kỷ qua đã luôn hỗ trợ và tạo điều kiện cho sự phát triển của nghệ thuật múa rối. Vì vậy, không có gì ngạc nhiên khi Trường Cao đẳng Nghệ thuật Múa rối quốc gia tại Charleville-Mézières là một trong những trường đào tạo múa rối uy tín nhất thế giới. Ngôi trường này đã thu hút các nghệ sĩ trẻ từ khắp nơi đến học tập và sáng tạo và cũng là nơi đã đào tạo ra nhiều thế hệ nghệ sĩ múa rối tài năng, góp phần nâng cao vị thế của múa rối Pháp trên trường quốc tế.

Bên cạnh đó, Charleville-Mézières còn có nhiều trung tâm sáng tạo múa rối, nơi các nghệ sĩ có thể tự do sáng tạo và thử nghiệm những ý tưởng mới. Bảo tàng múa rối Charleville-Mézières là nơi lưu giữ và trưng bày những hiện vật quý giá liên quan đến lịch sử và sự phát triển của nghệ thuật múa rối tại Pháp. Những Lễ hội múa rối quốc tế Charleville-Mézières mỗi năm là một trong những lễ hội múa rối lớn nhất và uy tín nhất thế giới, thu hút hàng nghìn nghệ sĩ và khán giả đến tham dự. Lễ hội là nơi giao lưu, học hỏi và trình diễn những tác phẩm múa rối độc đáo và sáng tạo.

Nếu Charleville-Mézières (Pháp) từ lâu đã được biết đến như "thánh địa" của múa rối với trường cao đẳng nghệ thuật múa rối nổi tiếng và lễ hội quốc tế, thì giờ đây Bỉ cũng đang trở thành một điểm đến hấp dẫn cho những người muốn theo học chuyên sâu về lĩnh vực này với ngành học thạc sĩ nghệ thuật múa rối tại Nhạc viện Mons. Đây là một chương trình chuyên ngành kéo dài một năm, dành cho những người đã có bằng cử nhân trong lĩnh vực nghệ thuật biểu diễn. Chương trình đào tạo thạc sĩ nghệ thuật múa rối của Nhạc viện Mons khá non trẻ, chỉ mới qua năm thứ tư đào tạo, nhưng đã thu hút sinh viên từ Iran, Trung Quốc, Hàn Quốc và thậm chí cả sinh viên từ Mỹ.

"Chương trình có các môn học về thanh nhạc, nghệ thuật số, lịch sử múa rối, thiết kế sân khấu, kịch nghệ… Với Alain Moreau, sinh viên sẽ được học múa rối từ A đến Z, bao gồm thiết kế, chế tạo và điều khiển. Còn Natacha Belova sẽ giảng dạy về hình thức, chất liệu, mặt nạ và đồng thời hướng dẫn sinh viên thực hiện luận văn tốt nghiệp. Chúng tôi cố gắng tạo ra một nhóm hòa hợp vì biết rằng họ sẽ làm việc căng thẳng cùng nhau trong một năm. Một số ứng viên vẽ giỏi nhưng còn vụng về trong điều khiển rối. Những người khác thì giỏi kỹ thuật nhưng lại thiếu thế giới quan riêng. Một số đã học nghệ thuật biểu diễn, trong khi những người khác đến từ nghệ thuật thị giác. Ban giám khảo sẽ sắp xếp nhóm để khi kết hợp sẽ tạo nên sự bùng nổ sáng tạo", bà Karine Pontiès, phụ trách chương trình thạc sĩ và giảng dạy môn hình thể sân khấu cho biết.

Chương trình thạc sĩ nghệ thuật múa rối tại Nhạc viện Mons được thiết kế khoa học, với thời lượng học tập cô đọng và tập trung cao độ, giúp sinh viên rèn luyện khả năng tư duy phản biện, giải quyết vấn đề và đưa ra quyết định sáng suốt trong quá trình sáng tạo. Thành quả sau một năm học tập miệt mài chính là những tác phẩm nghệ thuật múa rối đầy sáng tạo và cảm xúc. Mỗi tác phẩm là một câu chuyện, một thông điệp, thể hiện góc nhìn và cá tính riêng biệt của từng sinh viên. Đây là cơ hội để các bạn trẻ thể hiện tài năng, khẳng định bản thân và nhận được những lời khen ngợi từ khán giả. Với đội ngũ giảng viên xuất sắc, chương trình học tập chuyên sâu và môi trường học tập sáng tạo, chương trình thạc sĩ nghệ thuật múa rối tại Nhạc viện Mons đang là địa điểm học tập hấp dẫn cho những người trẻ đam mê nghệ thuật múa rối châu Âu.■

GÓC **BÌNH LUẬN**

Hiệu ứng ngược

LƯƠNG SAN

Không có hiện tượng bùng nổ du lịch như nhiều dự đoán trước đó, thủ đô Paris của Pháp thậm chí còn đang chứng kiến lượng khách mùa hè sụt giảm mạnh trong thời gian diễn ra Thế vận hội.

Theo đó, hầu hết các hãng hàng không lớn đều báo lỗ. Cụ thể, hãng Air France dự kiến doanh thu giảm 160-180 triệu USD trong quý III, bởi lưu lượng đến và đi từ Paris đang giảm so với các thành phố lớn khác của châu Âu. Còn hãng Delta Airlines cũng ước tính thiệt hại hơn 100 triệu USD do lượng du khách đến Pháp giảm mạnh. Tương tự, hệ thống cơ sở lưu trú tại Paris cũng đang ghi nhận lượng khách sụt giảm khi tỷ lệ lấp phòng chỉ đạt khoảng 60%. Nhiều chủ nhà Airbnb đã phải giảm giá hơn 50% để thu hút khách, khiến mức giá thuê phòng thậm chí còn thấp hơn cả giá cho thuê vào mùa thấp điểm du lịch. Dường như Paris đang bị "ghẻ lạnh" trong thời gian tổ chức Olympic. Điều đó cũng đồng nghĩa là kỳ vọng tăng trưởng đột phá của hoạt động du lịch thông qua sự kiện thể thao tầm cỡ quốc tế đã không đạt được.

Lý giải về hiệu ứng ngược này, một số chuyên gia nêu quan điểm, Olympic là sự kiện dành cho các vận động viên và những người tham dự liên quan, không phải dành cho khách du lịch. Vì thế, những người thường xuyên đi công tác, những người thích đi du lịch sẽ dời ngày công tác hoặc thay đổi kế hoạch du lịch để tránh "áp lực" lưu trú, di chuyển trong thời gian diễn ra sự kiện. Hơn nữa, Olympic lại là một tổ hợp các sự kiện thể thao chung chung, có quá nhiều hoạt động diễn ra cùng lúc, dẫn đến việc phân tán sự chú ý của công chúng và thiếu sức hấp dẫn như giải đấu của một môn thể thao riêng biệt với người hâm mộ.

Ở nhiều kỳ Thế vận hội trước đó, các thành phố đăng cai như London (Anh), Athens (Hy Lạp), Atlanta (Mỹ) cũng đã ghi nhận lượng khách sụt giảm dịp tổ chức sự kiện tầm cỡ này. Rõ ràng, không phải sự kiện thể thao lớn nào cũng là cơ hội để ngành du lịch tận dụng tăng tốc. Việc nắm bắt được thị hiếu và tâm lý của du khách trước các kỳ Olympic là cực kỳ quan trọng, để có những giải pháp cộng hưởng tối đa hiệu ứng tích cực từ sự kiện thể thao tầm cỡ này.■